

**BÄNDISOITON MOTIVAATIO
KAHDEKSASLUOKKALAISILLA**

Liina Aaltonen

Pro gradu-tutkielma
Musiikkikasvatus
Musiikkitieteen laitos
Syksy 2001
Jyväskylän yliopisto

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Tiedekunta Humanistinen tiedekunta	Laitos Musiikkitieteen laitos
Tekijä Aaltonen Liina Aurora	
Työn nimi Bändisoiton motivaatio kahdeksaluokkalaisilla	
Oppiaine Musiikkikasvatus	Työn laji Pro gradu
Aika Syksy 2001	Sivumäärä 54 s. + liitteet
Tiivistelmä - Abstract <p>Tutkimus selvittää bändisoiton motivaatiota kahdeksaluokkalaisilla ja siihen liittyvien taustatekijöiden vaikutuksia motivaatioon. Tutkimuksen teoriaosassa käsitellään motivaatiota, oppimisen motivaatiota ja soittamisen motivaatiota. Lisäksi selvitetään, miten sukupuoli vaikuttaa bändisoiton motivaatioon ja myös onko musiikin harrastuneisuudella merkitystä oppilaiden motivaatiossa bändisoittoa kohtaan.</p> <p>Tutkimus tehtiin kyselylomakkeiden avulla jyvaskyläläisissä ja sen ympäristökouluissa kahdeksaluokkalaisille musiikin valinnaiseksi oppiaineeksi yläasteella valinneille oppilaille. Vastaajista tytöt ja pojat jaettiin omiin ryhmiinsä ja myös musiikkia harrastavia oppilaita käsitellään osittain omana ryhmänään.</p> <p>Tutkimuksen tulosten perusteella motivaatio bändisoittoa kohtaan koulun musiikintunneilla on melko korkea, sillä oppilaat halusivat pääsääntöisesti juuri soittaa musiikintunneilla. Tyttöjen ja poikien välillä eroja kuitenkin löytyi paljonkin ja tulosten analysointi perustuukin suurimmaksi osaksi juuri tyttöjen ja poikien välisiin eroihin bändisoiton motivaatiossa.</p>	
Asiasanat musiikkikasvatus, motivaatio, bändisoitto	
Säilytyspaikka Musiikkitieteen laitos	
Muita tietoja	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 BÄNDISOITON OPETUS YLÄASTEELLA	3
2.1 Bändisoitto osana opetussuunnitelmaa	3
2.2 Bändisoiton merkitys koulun musiikinopetuksessa	4
2.3 Bändisoittoon liittyviä ongelmia	5
3 MOTIVAATIO	7
3.1 Motivaation peruskäsitteitä	7
3.2 Oppimismotivaatio	9
3.3 Soittamisen motivaatio	11
3.3.1 Taustatekijöitä	11
3.3.2 Soittamisen motiivityypit	13
3.3.3 Opettajan merkitys	14
4 MOTIVAATION TAUSTATEKIJÖITÄ	15
4.1 Murrosikä	15
4.2 Sukupuoli	17
4.2.1 Identiteetti ja roolit	17
4.2.2 Sukupuolen vaikutus bändisoittoon	18
4.3 Harrastuneisuus	19
4.3.1 Nuorten musiikkiharrastukset	20
4.3.2 Nuorten suhde bändisoittoon	21
4.3.3 Musiikkiharrastuksen merkitys	21
5 TUTKIMUSASETELMA	23
5.1 Tutkimuksen lähtökohdat ja tarkoitus	23
5.2 Tutkimusongelmat	23

5.3 Tutkimusmenetelmät ja tutkimuksen toteutus	24
5.4 Tutkimuksen luotettavuus	25
6 TUTKIMUSTULOKSET	27
6.1 Sukupuoli	27
6.2 Musiikkiharrastukset	27
6.2.1 Soitto- ja lauluharrastukset	27
6.2.2 Musiikkimaku	31
6.3 Muut harrastukset	34
6.4 Musiikin valitseminen valinnaisaineeksi	34
6.5 Musiikintunteihin kohdistuvat toiveet	36
6.6 Musiikintunneilla käytetyt bändisoittimet	41
6.7 Halukkuus bändisoiton harrastamiseen	45
7 POHDINTA	47
LÄHTEET	51
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Populaarimusiikki on jo pitkään ollut keskeinen osa nuorten elämää. Musiikin kuuntelu ja populaarimusiikin suuntausten seuraaminen kuuluvat lähes jokaisen nuoren elämään. Murrosiässä populaarimusiikki koetaan usein myös kapinoimisen muotona vanhempia ja aikuisten kulttuuria vastaan. Monet klassista musiikkia harrastavat nuoret lopettavat soitonopiskelunsa murrosiän kynnyksellä. Varsinkin murrosikäiset pojat muodostavat paljon rockbändejä ja hiovat ohjelmistoaan siellä, mistä harjoittelupaikan onnistuvat saamaan.

Bändisoitto on nykyisin keskeisessä asemassa myös koulun musiikintunneilla ja bändisoitto ja populaarimusiikin opetus ovat osa peruskoulun opetussuunnitelmaa. Nykyisin populaarimusiikin opetusta annetaan myös monissa musiikkioppilaitoksissa ja kansalais- ja työväenopistoissa. Peruskoulussa oppilailla voi olla hyvinkin erilaiset musiikilliset taustat, niin harrastuneisuudessa kuin asenteissakin. Opettajan ongelmaksi jääkin, miten koulun musiikinopetus saisi motivoitua jokaisen oppilaan innostumaan ja nauttimaan musiikista ja sen tekemisestä. Tämä on vaikea ja varmasti jokaiselle musiikinopettajalle eteentuleva kysymys.

Murrosikäiset nuoret elävät psyykkisten ja fyysisten muutosten aikaa, jolloin omaa identiteettiä ja itsenäisyyttä etsitään. Osa nuorista kehittyy nopeammin ja osa hitaammin. Tämä aiheuttaa ongelmia varsinkin yläasteella, jolloin kaikilta oppilailta edellytetään yhtäaikaista opiskelun etenemistä ja kaikille oppilaille asetetaan samat vaatimukset. Myös tyttöjen ja poikien kehityksessä ja koulunkäyntiin suhtautumisessa on eroja varsinkin murrosiässä. Opettajan tehtävä olisikin kyetä tuntemaan oppilaidensa tarpeet ja toiveet, jotta oppiminen olisi mielekäästä ja oppilaille syntyisi motivaatio opetettavaa ainetta kohtaan. Parhaimmillaan musiikinopetuksella voisi olla merkittäviä yhteyksiä

oppilaiden persoonallisuuden kokonaisvaltaiseen kehittämiseen, tunnekäyttäytymiseen ja kykyyn ilmaista ja mieltää erilaisia tunnetiloja (Lehtonen 1983, 416).

Musiikintunneilla voi olla nuorelle valtava merkitys elämysten antajana ja vastapainona lukuaineille. Kuitenkin esim. Parviaisen tutkimuksessa (1988, 41) lukion 1. luokan oppilaiden mielestä yläasteen musiikinopetus ei ole kovin kannustavaa: vain 29% tytöistä ja 21% pojista koki yläasteen musiikintunnit mielekkäiksi. Suurelta osin tämä saattaa johtua työrauhahäiriöistä, jotka ovat yleisiä yläasteella. Opettajan merkitystä ei voi vähätellä. Opettajan tehtäväksi jää luoda musiikintuntien ilmapiiri suotuisaksi positiivisille musiikillisille elämyksille, jotta motivaatio musiikin tekemistä kohtaan voisi syntyä. Oppiminen onnistuu paremmin, jos sitä voi tehdä innostuneena muiden kanssa yhdessä yhteisten kiinnostusten ja pyrkimysten ohjaamana (Linnakylä 1993, 55).

Tämän tutkimuksen tarkoituksena on selvittää bändisoiton motivaatiota koulussa juuri murrosikäisillä, peruskoulun kahdeksaluokkalaisilla nuorilla, jotka ovat valinneet musiikin valinnaisaineeksi yläasteella. Musiikinopettajana olen kiinnostunut tietämään oppilaiden soittamisen motivaatiosta musiikintunneilla varsinkin yläasteella, jossa nuorten kiinnostusten kohteet vaihtelevat usein rajustikin.

Tutkimuksen teoriaosassa käsitellään motivaatiota, oppimismotivaatiota ja soittamisen motivaatiota, jota Kosonen (1996) on tutkinut lähinnä musiikin harrastamisen osalta. Tutkimusosassa päätavoite on selvittää, ovatko kahdeksaluokkalaiset motivoituneita bändisoittoon koulun musiikintunneilla. Lisäksi selvitetään, miten sukupuoli vaikuttaa bändisoiton motivaatioon ja myös onko musiikin harrastuneisuudella merkitystä oppilaiden motivaatiossa bändisoittoa kohtaan. Tutkimus tehtiin kyselylomakkeiden avulla jyvaskyläläisissä ja sen ympäristökouluissa kahdeksaluokkalaisille musiikin valinnaisiksi oppiaineiksi yläasteella valinneille oppilaille. Vastajat jaettiin tyttöjen ja poikien osalta omiin ryhmiinsä ja samoin musiikkia harrastavia oppilaita käsitellään osittain omana ryhmänään.

2 BÄNDISOITON OPETUS YLÄASTEELLA

2.1 Bändisoitto osana opetussuunnitelmaa

Peruskoulun opetussuunnitelman mukaan musiikilla on keskeinen tehtävä tunne-elämän ja luovuuden kehittymisessä. Musiikinopetuksen tavoitteena on, että oppilas saa kokemuksia ja elämyksiä, joiden avulla hänelle syntyy myönteisiä asenteita ja rakkaus musiikkiin. (Peruskoulun opetussuunnitelman perusteet 1994, 97.) Peruskoulun musiikinopetuksessa oppilaiden omien mieltymysten huomioonottaminen on motivaation ylläpitämisen kannalta välttämätöntä erityisesti yläasteella (Peruskoulun opetuksen opas: musiikki 1987, 3.). Yläasteella musiikinopetuksen yleistavoitteina ovat oppilaiden myönteisten asenteiden, luovan ilmaisukyvyn ja jatkuvan musiikin harrastuksen kehittäminen, ala-asteella saavutettujen tietojen ja taitojen ja oppilaiden yleisen musiikintuntemuksen kehittäminen sekä oppilaiden eriytyvien musiikin harrastusten ja toimintojen tukeminen. (POPS 1985, 191.)

Peruskoulun opetussuunnitelman mukaan oppilaiden kiinnostus ajankohtaista musiikkia kohtaan tulee ottaa huomioon musiikintuntien aiheita valittaessa. Yläasteen musiikinopetus on monille oppilaille viimeinen vaihe musiikinopetuksen saamiseen. Niinpä yläasteella tulisi erityisesti pyrkiä kiinnostavan aineksen valintaan pysyvän harrastuksen virittämiseksi. (POPS 1985, 192.) Laulunopetuksen ohella täytyisi muistaa soitonopetuksen merkitys antamalla jokaiselle oppilaalle juuri hänen edellytyksiinsä sopiva soitin. Soittamisen tulisi tarjota oppilaalle mahdollisuuksia musiikilliseen keksintään ja monipuoliseen yhteistoimintaan. (POPS 1985, 199.)

Kahdeksannella luokalla soittimien opetuksessa tutustutaan bändisoittimiin, kuten rum-puihin, sähkökitaraan ja -bassoon sekä saadaan kokemuksia niiden soittamisesta. Oppilaat tulisi myös motivoida yhteissoittoon ja improvisointiin. (POPS 1985, 194.) Yläasteella opetellaan myös yhteismusisoinnissa tarvittavat tiedot nuottikirjoituksesta ja musiikinteoriasta sekä harjoitellaan erityylistä suomalaista ja kansainvälistä rockmusiikkia

ja viihde-, elokuva- ja näytelmämusiikkia. (Peruskoulun opetuksen opas: musiikki 1987, 15.)

2.2 Bändisoiton merkitys koulun musiikinopetuksessa

Kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaisten musiikkiharrastuneisuutta tutkittaessa on todettu, että nuorten musiikkiharrastuksista suosituin on musiikin kuuntelu ja kuunneltu musiikki kevyttä musiikkia (Suoniemi 1987, 39). Kahdeksäsluokkalaisten suosituimpia musiikkikuuntelulajeja ovat disco- ja viihdemusiikki, rock sekä heavy rock (Kangas 1993, 22). Suoniemen tutkimuksessa 8. ja 9. luokan oppilaat kokivat musiikintuntien työtaivoista kiinnostavimmiksi soittamisen, laulamisen ja musiikin kuuntelun. Pojilla kuitenkin lauluinto oli merkitsevästi vähäisempää kuin tytöillä. Tytöillä myös kiinnostus klassista musiikkia kohtaan oli suurempi kuin pojilla. Kuitenkin musiikkia aktiivisesti harrastavat nuoret olivat yleisesti kiinnostuneempia kaikista musiikin osa-alueista (Suoniemi 1987, 44-57.)

Graham Vulliamy on tutkimuksessaan (1976, 54) todennut peruskouluikäisten oppilaiden suosivan soitinvalinnoissaan rumpuja, sähkökitaraa, sähköbassoa ja kosketinsoittimia. Koulun musiikinopetus painotti kuitenkin pitkään länsimaista taidemusiikkia, vaikka oppilaat jo elivätkin populaarimusiikin maailmassa. Tästä on seurannut konflikteja oppilaiden ja opettajien välillä koulun musiikintunneilla. (Vulliamy 1976, 49.) Juuri populaarimusiikki on saanut monet oppilaat kiinnostumaan musiikista ja sen opiskelusta ja se on ollut innoittajana niille, jotka muuten eivät ehkä olisi suorittaneet yhtäkään musiikin kurssia (Vulliamy 1982, 6). Myös Suoniemi (1987) on tutkinut kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaisten nuorten toiveita musiikintunneilla käytettäviä soittimia kohtaan. Suosituimmat soittimet olivat kitara ja rummut. Seuraavaksi tytö valitsivat pianon, pojat basson. Pojilla piano oli vasta neljäs vaihtoehto. (Suoniemi 1987, 64.)

Koulun musiikinopetuksen yksi tavoite on musiikkiharrastuksen virittäminen. Oppilaita tulisi musiikintunneilla kannustaa omatoimiseen musiikin harrastamiseen. Tässä yhteydessä suuri merkitys on koulun kerhotoiminnalla. Oppilaiden musiikkiharrastusta voidaan tukea tarjoamalla musiikkikerhoja, joissa erilaisia musiikin tekemisen muotoja voidaan harjoittaa. Suoniemen tutkimuksessa (1987, 39) yhteismusisointia (kuoro, orkesteri, yhtye) harrastaneita oli melko vähän. Kuitenkin suosituin yhteismusisoinnin muoto oli yhtyetoiminta. Soiton opiskelu on usein yksinäistä puurtamista, bändissä soittaminen taas sosiaalista toimintaa. Vaikka koulu ei kykenisikään tarjoamaan musiikkikerho-opetusta, voi se ainakin pyrkiä tarjoamaan tiloja vapaaehtoiselle bänditoiminnalle. Jos bändi saa harjoittelutilan ja -aikaa koulun tiloista, motivaatio musiikin tekemiseen todennäköisesti kasvaa huomattavasti (Kosonen 1996, 64). Vulliamyn (1976,55) mielestä koulujen bändeillä on myös laajempi, kasvattava merkitys itsetunnon kohottajana ja sosiaalisten taitojen kehittäjänä.

2.3 Bändisoittoon liittyviä ongelmia

Kahdeksannella luokalla oppilaat ovat murrosiässä ja vähitellen itsenäistymässä. Murrosiässä nuori etsii itseään ja ikätoverien vaikutus on suuri. Musiikintunneilla luokan tai ryhmän sosiaalinen hierarkia ilmenee usein selvästi. Aktiivisimmat saavat helposti eniten huomiota ja ujommat jäävät sivuun. Poikien valta luokassa on usein suuri. Opettajan tehtävä musiikintunnilla ei ole helppo. Miten pystyä tarjoamaan kaikkia oppilaita tyydyttäviä musiikintunteja ja ottaa kaikki tasapuolisesti huomioon? Kokematon tai puutteellisen ammattitaidon omaava opettaja ei välttämättä pysty organisoimaan luokkatilannetta oppimiselle suotuisaksi.

Peruskoulun musiikinopetuksen oppaassa (1987, 15) yläasteella ”soittaminen opetellaan kokemaan myönteisenä yhteistoimintamuotona ja siitä saadaan kokemuksia osallistumisesta musiikin keinoin tapahtuvaan luovaan toimintaan”. Tämä tavoite voi kuitenkin usein tuntua idealistiselta suurissa musiikkiryhmissä, joissa yhteissoiton järjes-

täminen ei suinkaan ole helppoa. Kaikkia oppilaita on vaikea saada työllistettyä samanaikaisesti, joten oppilaat saattavat turhautua helposti. Turhautuminen taas aiheuttaa työrauhahäiriöitä, jotka ovat yleisiä varsinkin seitsemännellä ja kahdeksannella luokalla. Työrauhahäiriöitä on kuitenkin mahdollista vähentää ja motivaatiota lisätä antamalla oppilaiden osallistua opetuksen suunnitteluun (Peruskoulun opetuksen opas: musiikki 1987, 60).

Yleisenä ongelmana monissa kouluissa on soittimien huonokuntoisuus tai niiden puute. Nämä voivat olla haittana tai jopa esteenä bändisoitolle luokassa. Jos oppilas joutuu jatkuvasti soittamaan huonokuntoisella soittimella, voi hänen innostuksensa koko soittamiseen vähitellen hiipua.

Sosiaaliset ja kulttuurilliset erot oppilaiden välillä sekä oppilaiden ja opettajan välillä saattavat myös aiheuttaa ongelmia, jos tavoitteet ja mieltymykset eivät kohtaa toisiaan. Oppilaiden elämänpiirin ja kiinnostusten kohteiden tunteminen onkin opettajalle ensiarvoisen tärkeää, jotta toimiva vuorovaikutussuhde voisi luokassa syntyä.

3 MOTIVAATIO

3.1 Motivaation peruskäsitteitä

Motivaatio on alunperin johdettu latinan kielen sanasta *movere*, joka tarkoittaa liikkumista. Myöhemmin termiä on laajennettu tarkoittamaan käyttäytymistä virittävien ja ohjaavien tekijöiden järjestelmää. (Peltonen & Ruohotie 1992, 16.) Motivaatio voidaan määritellä tiettyyn tilanteeseen liittyväksi, yksilön muuttuvaksi henkiseksi tilaksi, joka määrää millä vireydellä ja mihin suuntautuneena hän toimii. Motivaation olemassaoloa voidaan havainnoida toiminnan kestolla ja pysyvyydellä. Mitä kauemmin yksilö suuntaa käyttäytymistään tiettyyn toimintaa ja mitä suurempia haasteita hän ottaa, sitä suurempi on motivaatio. (Kuusinen 1995, 218.) Motivaatioon on tieteen historiassa kytkeyty muun muassa sellaisia käsitteitä kuin vietti, vaisto, tarve, motiivi, asenne, halu, tunne, emotioni, normi, arvo ja tapa pyrittäessä selvittämään esimerkiksi toiminnan, käyttäytymisen, teon, työn tai oppimisen syitä (Mäki, Purhonen, Weckroth 1978, 3).

Motivaation kantasana on *motiivi*. Motiiveista puhuttaessa on usein viitattu tarpeisiin, haluihin, vietteihin ja sisäisiin yllykkeisiin sekä palkkioihin ja rangaistuksiin. Motiivit siis virittävät ja ylläpitävät yksilön yleistä käyttäytymisen suuntaa ja näin ollen ne ovat päämääräsuuntautuneita, joko tiedostettuja tai tiedostamattomia. (Peltonen & Ruohotie 1992, 16.) Motiivit ovat ihmisen toiminnan välittömiä vaikuttimia. Ei ole toimintaa ilman motiiveja eikä motiiveja ilman toimintaa. (Vepsäläinen 1980, 30.) Madsen (1972) erottaa motiivit neljään luokkaan:

1) orgaaniset motiivit (esimerkiksi nälkä ja jano tai suojautumismotiivit), jotka aiheutuvat muissa elimissä kuin aivoissa tapahtuvista prosesseista tai tiloista (Madsen 1972, 11-15).

2) tunneperäiset motiivit (pelko ja aggressio) (Madsen 1972, 17).

3) sosiaaliset motiivit, joita ovat

- kontaktimotiivi: kontaktimotiivi aiheuttaa kontaktia hakevaa käyttäytymistä, joka suuntautuu sekä erillisiin yksilöihin että ryhmiin. Kontaktimotiivi voi saada ihmiset suorittamaan tehtäviä, joita vanhemmat tai opettajat antavat heidän tehtäväkseen. Ryhmiin suuntautuneella kontaktimotiivilla on ehkä vielä suurempi merkitys sosiaaliselle käyttäytymiselle. Saavuttaakseen ja säilyttääkseen positiivisen kontaktin johonkin ryhmään täytyy käyttäytyä ryhmän odotusten mukaisesti. Ryhmän painostus voi olla hyvin voimakkaasti motivoiva. (Madsen 1972, 29-30.)
- itsetehostusmotiivit, joista tärkein on suoritusmotiivi. Suoritusmotiivi ei ole synnynnäinen, yleisinhimillinen motiivi samalla tavoin kuin orgaaniset ja tunneperäiset motiivit sekä kontaktimotiivi. Se on hankittu motiivi ja kasvatuksesta riippuvainen. Jos positiivinen suoritusmotiivi, menestymisen motiivi, on vallitsevana, henkilö asettaa tavoitteensa realistisesti sopivan korkealle. Jos taas negatiivinen suoritusmotiivi on voimakkaampi, ihminen joko asettaa päämääränsä liian alas niin ettei hänen kykyjään lainkaan käytetä, tai liian korkealle, selvästi tavoittamattomiin. (Madsen 1972, 43-44.)

4) toimintamotiivit: toimintaa toiminnan itsensä vuoksi. Toimintamotiivina voi olla luomistarve tai uteliaisuus. (Madsen 1972, 54-57.)

Madsenin mukaan ihmisten toimintoja useimmiten motivoivat kuitenkin monet motiivit yhtäaikaan (Madsen 1972, 69). Siihen minkälaiseksi toiminta muodostuu, eivät kuitenkaan vaikuta vain toiminnan motiivit, vaan siihen vaikuttavat myös esimerkiksi toimintatilanteessa vallitsevat tilannetekijät (Vepsäläinen 1980, 32).

Ulkoiset tekijät vaikuttavat motivaatioon. Kaikki mikä lisää mahdollisuuksia kokea syy itsessä olevaksi kohottaa sisäistä motivaatiota. Myös kyvykkyyden kokemukset lisäävät sisäisen motivaation määrää. Myönteinen palaute siis kasvattaa sisäistä motivaatiota ja kielteinen ulkoista motivaatiota. (Kuusinen 1995, 211.)

Motivaatio on käsitteenä erotettava asenteesta. Asenne on suhteellisen pysyvä, sisäistynyt ja hitaasti muuttuva reaktiovalmius. Motivaatio sen sijaan on melko lyhytaikainen ja liittyy yleensä vian yhteen tilanteeseen kerrallaan. Asenne vaikuttaa enemmän toiminnan laatuun, motivaatio taas siihen, millä vireydellä toiminta tehdään. (Peltonen & Ruohotie 1992, 17.)

Toisistaan voidaan erottaa myös *tilannemotivaatio* ja *yleismotivaatio*. Tilannemotivaatio liittyy tiettyyn tilanteeseen, jossa sisäiset ja ulkoiset ärsykkeet virittävät joukon motiiveja ja aikaansaavat tavoitteeseen suuntaavaa käyttäytymistä. Yleismotivaatio korostaa vireyden ja suunnan lisäksi käyttäytymisen pysyvyyttä. Yleismotivaatio voidaankin nähdä lähinnä asenteen synonyymina. Tilannemotivaatio on voimakkaasti riippuvainen yleismotivaatiosta. (Peltonen & Ruohotie 1992, 17.) Esimerkiksi oppilas, joka on yleisesti kiinnostunut musiikista on yleensä innostunut vastaanottamaan ja oppimaan myös uusia asioita musiikissa - vaikka bändisoittoa. Yleismotivaation ohella toimintaan vaikuttavat kuitenkin myös tilannekohtaiset motiivit ja motiivitilat, jotka voivat olla jopa ristiriidassa yleismotivaation kanssa (Kosonen 1996, 20).

3.2 Oppimismotivaatio

Motivaatiotekijät myötävaikuttavat siihen, mitä yksilö pyrkii tekemään, mihin hänen tarkkaavaisuutensa kohdistuu, kuinka paljon tai kauan hän ponnistelee oppiakseen ja mitkä asiantilat ovat vahvistavia (von Wright 1982, 178). Oppimistilanteessa voidaan erottaa *suoritustavoitteet* ja *oppimistavoitteet*. Oppilaan tavoite määrittelee, onko tekeminen ulkoisesti vai sisäisesti motivoitunutta eli kokeeko oppilas itse oppimisen tärkeäksi vai hakeeko hän vain suoritusta. Opettajan rooli oppimistilanteessa on tärkeä. Oppimista tavoiteltaessa opettajan tulee olla tukena ja ohjaajana. Suoriutumista tavoiteltaessa opettajalla on arvioitsijan sekä palkkioiden ja rangaistusten jakajan rooli. (Kuusinen 1995, 210.) Bändisoitossa oppimismotivaatioon vaikuttavia tekijöitä voivat

olla musiikillinen into, sisäinen halu soittaa. Ulkoisen motivaation omaava soittaa miellyttääkseen opettajaansa tai vanhempiaan tai saadakseen hyvän numeron.

Vepsäläinen (1980, 51-52) on jakanut oppimismotiivit kolmeen kehitysvaiheeseen:

- ensimmäisessä vaiheessa oppimistoiminta on oppilaan määräävä toiminnan laji ja hallitsevina motiiveina niin sanotut yleiset oppimismotiivit. Oppiminen sinänsä koetaan tärkeäksi. Opettajaa kunnioitetaan ja hänestä pidetään ennen kaikkea siksi, että hän on opettaja ja opettaa oppilaitaan. Oppimisessa motivoi myös suuresti halu ilahduttaa vanhempia.
- toisessa vaiheessa alkavat oppilaiden kiinnostukset eriytyä eri oppiaineisiin ja erityyppisiin tehtäviin. Tehtävien konkreettinen sisältö ja merkitys vaikuttavat halukkuuteen suorittaa niitä. Toinen olennainen muutos on itsenäistyminen vanhempien ja opettajien vaikutuksesta ja omien ikätoverien merkityksen kasvaminen. Kahdeksaslukulaisten nuorten oppimismotiivit ovat useimmiten vielä tässä toisessa vaiheessa.
- kolmannessa vaiheessa oppimismotiivien kehitykseen vaikuttavat olennaisesti oppilaan käsitys ja toiveet tulevasta asemastaan yhteiskunnassa, tulevasta ammatistaan ja muusta toiminnastaan. Myös oppiainekohtaiset motiivit syventyvät.

Suoriutumistilanteissa oppimisessa on erotettu tehtävään keskittyminen (tehtävän tekeminen koetaan tärkeimmäksi) ja minään keskittyminen (itseän kohdistuva arviointi on ensisijaista). Toimintaan liittyvä itsearviointi saattaa johtaa häpeään tai huonommuudentunteeseen. Oppilas ei tuolloin keskity pelkästään toimintaan, vaan tuntee asettavansa itsensä arvioitavaksi ja saattaa siksi ahdistua. (Kuusinen 1995, 212.) Käyttäytymistä ohjaavat myös tehokkuusodotukset eli kuinka vakuuttunut yksilö on siitä, että hän kykenee suoriutumaan tehtävästä ja yltämään tavoitteeseen. Tehokkuusodotuksia voidaan erottaa kahdenlaisia: 1) käsitykset omasta suorituskyvystä eli miten hyvin yksilö arvioi suoriutuvansa tehtävästä, 2) odotukset saavutettavista tuloksista eli mitä seurauksia ja tuloksia tehtävästä suoriutuminen voi tuottaa. Jos yksilö epäilee kykyään suoriutua tehtävästä, voi seurauksena olla tehtävästä luopuminen. (Peltonen & Ruohotie 1992, 69).

Motivaation käsitteeseen liittyy myös *sitoutuminen*. Esimerkiksi harrastukseensa sitoutunut ihminen on yleensä myös motivoitunut. Mitä motivoituneempi, sitä sitoutuneempi hän on. Sitoutunut ihminen ei kuitenkaan välttämättä ole automaattisesti motivoitunut, vaikka motivaatio saattaakin sitoutumisen myötä kohota. Sitoutumisen merkitys kouluopetuksessa näkyy siinä, että jos oppilas on oman valintansa kautta sitoutunut johonkin oppiaineeseen, on hän usein myös motivoituneempi kyseiseen oppiaineeseen. (Metsämuuronen 1995, 65.)

Oppilaan motivaatiokäyttäytymiseen vaikuttavat yksilöllisten ominaisuuksien, kuten tarpeiden, harrastusten ja asenteiden lisäksi myös ulkopuoliseen ympäristöön ja oppimistilanteeseen liittyvät tekijät. Näitä ovat esimerkiksi koulun ja luokan fyysinen ympäristö, ilmapiiri sekä opetuksen sisältö ja tavoitteet. (Peltonen & Ruohotie 1992, 82.) Oppimismotivaatioon vaikuttaa siis millaisen ilmapiirin opettaja musiikintunnille luo. Musiikintunnin ilmapiiri ja tuntien sisältö vaikuttavat osaltaan siihen, syntyykö oppilaalle sisäinen halu soittamiseen. Myös myönteinen palaute ja tunne omista kyvyistä lisäävät oppimismotivaation määrää.

3.3 Soittamisen motivaatio

3.3.1 Taustatekijöitä

Soittamisen motivaatiossa motiivitiloihin vaikuttavat sekä soittajan omat motiiviominaisuudet ja kiinnostus musiikkiin sekä ulkoiset olosuhteet ja tilannetekijät. Koulun musiikintunnilla voi esimerkiksi kitaransoitto olla motiivitilan virittävä ulkoinen tekijä. Kuitenkin soittamisen kannalta positiivisen motiivitilan saavuttamiseksi tarvitaan myös yleistä kiinnostusta soittamiseen. Musiikilliset taipumukset, motiiviominaisuudet, voivat herättää tuota kiinnostusta, mutta myös ulkoisilla tekijöillä, kuten opettajalla,

luokkatovereilla ja kotitaustalla on myös merkittävä osuus varsinaisen motivaation sisältöön ja musiikilliseen merkityksenmuodostukseen. Soittajan on itse uskottava omiin mahdollisuuksiinsa ja taipumuksiinsa. Jos nuori tuntee omaavansa mahdollisuuksia itsensä toteuttamiseen soittamisen kautta, se vahvistaa motivoitumista soittamiseen. (Kosonen 1996, 11-12.)

Motiivitilaan vaikuttaa jokaisessa soittamistilanteessa asennoituminen ja odotukset. Aiemmin opittu asia luo suotuisaa motivaatiota uuden asian oppimiselle ja positiivinen motiivitila voi syntyä. Ulkoiset virikkeet voivat olla tärkeitä yksittäisten motiivitilojen viriämisessä ja motivaation säilymisessä, mutta soittajalla on oltava myös sisäistä motivaatiota soittamiseen. Soittaminen toimintana voi kuitenkin myös itsessään luoda motivaatiota. (Kosonen 1996, 13.)

Yksi soittamisen motivaation tärkeimmistä ulottuvuuksista on musiikin osuus motivaatiossa. Musiikilliset motiivit ovat soittamisen positiivisen motivaation kannalta suotuisia. Ei-musiikilliset motiivit soittamisen taustalla eivät kuitenkaan ole välttämättä negatiivisia, jos ne virittävät musiikillisiä motiiveja ja edistävät näin yleistä motivaatiota soittamiseen. (Kosonen 1996, 17.) Murrosikäisillä nuorilla juuri musiikilliset motiivit ovat tärkeitä soittamiseen motivoitumisessa. Nuoren mielimusiikkia soitettaessa motivaatio on korkeammalla kuin sellaista musiikkia soitettaessa, johon nuorella ei ole oma-kohtaista suhdetta.

Myös yksilön musiikilliset kokemukset vaikuttavat merkittävästi motivaatioon ja sen musiikillisuuteen. Musiikillisiin kokemuksiin, niin musiikin tuottamisessa kuin sen vastaanottamisessakin, vaikuttavat yksilön musiikilliset arvot ja asenteet. Ennakkoasenteet tai tiedon puute saattavat jopa estää uusien musiikillisten merkitysten synnyn. (Kosonen 1996, 18.)

3.3.2 Soittamisen motiivityypit

Kosonen on tutkimuksessaan (1996) luokitellut soittamisen motiivityyppejä. Näitä ovat:

- 1) soittamiseen ja sen tuottamiin elämyksiin perustuvat motiivit eli soittaminen koetaan tyydytystä tuottavana toimintana. Tähän liittyvät myös soitettavaan musiikkiin perustuvat motiivit, jolloin musiikilla ja koko musiikkikulttuurilla on motivoiva vaikutus sekä musiikkikulttuureihin perustuvat motiivit; nuoren musiikkimieltymyksiin vaikuttaa elinympäristön kulttuurista musiikillinen arvomaailma mukaanluettuna
- 2) suoritus- tai saavutusmotiivit, jotka voivat sisältää hallintamotiiveja (lähtökohtana on soittajan omakohtaiset tavoitteet), musiikin esittämiseen perustuvia motiiveja (yhdessä soittaminen voi luoda positiivista esiintymismotivaatiota) ja kilpailumotiiveja, jotka voivat olla joko positiivisesti tai negatiivisesti motivoivia (tähän voi liittyä myös epäonnistumisen pelko)
- 3) vuorovaikutukseen perustuvat motiivit, joissa keskeistä on kontaktit toisiin soittajiin ja opettajaan. Motiivia voi virittää myös malli tai mallina oleminen sekä kannustus
- 4) ulkoisiin virikkeisiin perustuvat motiivit, kuten soittamisolosuhteet
- 5) välineelliset motiivit, kuten soittamisesta saatava hyöty tai ulkoiset palkkiot (koulussa musiikin numero voi toimia palkkiona)
- 6) yksilön persoonallisiin ominaisuuksiin liittyvät motiivit, kuten uteliaisuus, kiinnostus tai velvollisuudentunto. (Kosonen 1996, 54-68.)

Jos sisäiset tekijät, kuten soittajan oma kiinnostus ja musiikin parissa koetut positiiviset elämykset ovat dominoivia, edellytykset jatkuvaan ja jopa intensiiviseen motivaatioon ovat hyvät (Kosonen 1992, 74).

3.3.3 Opettajan merkitys

Normaalissa luokkatilanteessa kahdeksannella luokalla ei voida olettaa, että bändisoitotilanne olisi välttämättä aina kaikkia oppilaita motivoiva. Musiikintuntien tehtävä onkin herättää oppilaiden kiinnostus soittamista ja laulamista kohtaan, vaikka nämä toiminnot jäisivätkin tunnilla vähäisiksi.

Linnakylän (1993) tutkimuksessa todettiin, että suomalaisissa kouluissa oppilaiden suhde opettajiin oli selvästi kielteisempi kuin suhde toisiin oppilaisiin. Suhde opettajiin ei ollut kovin luottamuksellinen eikä oppimista kannustava. (Linnakylä 1993, 46.) Opettajan auktoriteetti on vieläkin vahva ja kuilu oppilaan ja opettajan välillä saattaa kasvaa syväksikin. Erityisesti musiikinopettajalle on tärkeää tuntea nuorten maailmaa, jotta oppilaiden ja opettajan toiveet ja tarpeet musiikintunneilla kohtaisivat toisensa.

Opettajan merkitystä motivaation virittäjänä ja ylläpitäjänä ei voi vähätellä. Regelskin (1981, 182-183) mukaan motivoivan kiinnostuneisuuden heräämiseksi opetettavan asian tulisi sisältää ainakin yksi kolmesta tekijästä: oppilaille tulisi olla jonkinlainen aiempi kokemus opetettavasta asiasta, toiseksi näihin aiempiin kokemuksiin tulisi liittyä jokin positiivinen tunnetila ja kolmanneksi opettajan tulisi kyetä osoittamaan, että kyseessä olevan asian oppiminen on mielekästä. Jos opettaja on innostunut opetettavasta asiasta, kuten soittamisesta, välittyy se varmasti myös oppilaille. Myös Bentleyyn (1975, 17) mukaan nuoren motivaatioon vaikuttavat opettajan tiedot ja taidot. Korkealle koulutettu muusikko ei kuitenkaan välttämättä ole hyvä opettaja luokassa. Opettajan persoonallisuus on ratkaisevin tekijä. (Bentley 1975, 17.) Musiikintunnilla saadut onnistumisen ja edistymisen kokemukset lisäävät ja ylläpitävät motivaatiota ja voivat synnyttää rakkauksen musiikin tekemistä kohtaan. Oppilaiden toiveiden tunteminen on motivoinnin ja toiminnan aktivoinnin kannalta tärkeää.

4 MOTIVAATION TAUSTATEKIJÖITÄ

4.1 Murrosikä

Murrosiässä nuori kehittyy niin fyysisesti kuin psyykkisestikin. Nuoruusiässä fyysinen kypsyminen ja psykologinen yksilöityminen yhdessä johtavat identiteetin muodostumiseen (Kuusinen 1995, 105). Murrosiässä nuoren johtavaksi toiminnaksi muodostuu kehitys riippuvuudesta itsenäistymiseen. Toveriryhmässä saamiensa kokemusten pohjalta nuori kehittää entistä pysyvämpää itsearviointijärjestelmää, jonka muotoutumista ohjaa arvio omasta itsestä vertaisryhmässä. (Wahlström 1980, 100-101.) Erik H. Eriksonin kehitysvaihe-teoriassa esiintyy käsite *identiteetikriisi*. Nuoruusiässä fysiologiset ja psyykkiset muutokset saavat aikaan prosessin, jossa yksilö etsii itseään, omaa elämäntilfilosofiaansa ja elämäntapaansa. Tämän prosessin avulla nuori pyrkii löytämään mielekkäältä tuntuvan yhteyden sen välillä, mitä hän itsessään on havainnut, miksi hän itsensä kokee, miten hän havaitsee muiden häntä arvioivan ja mitä häneltä odottavan. Identiteetikriisi on yhteydessä vanhemmista irrottautumiseen. Tämän kehitysvaiheen onnistunut ratkaisu tuottaa *minäidentiteetin* elämyksen, kun taas epäonnistuminen voi johtaa roolien sekaannukseen (identiteettiongelmat). (Erikson; Kuusinen 1995, 121.) Erikson sanoo, että nuoruusikä suo tarpeellisen psykologisen moratorion: nuori voi kokeilla uusia identiteettejä, ennen kuin hänen on mahdollista vakiintua sosiaalisesti, seksuaalisesti ja ammatillisesti (Erikson; Salmon 1982, 120).

Murrosikäisen nuoren minän kehitykseen liittyy itsensä tiedostaminen, itsensä arviointi ja henkilökohtaisen voiman tunto (nuoren voiman tunto kasvaa hänen tullessaan fyysisesti ja älyllisesti tasa-arvoisemmaksi aikuisten kanssa) (Wilson 1982, 35). Kun nuori

alkaa kasvaessaan muistuttaa älyllisesti ja fyysisesti aikuista, lisääntyvät myös henkilökohtaiset ja sosiaaliset itsenäistymisvaatimukset. Nämä molemmat saavat aikaan myös ristiriitoja. (Wilson 1982, 49.)

Itsenäistyessään nuori alkaa usein kokeilla rajojaan. Vanhempien ja kodin asema muuttuu, nuori haluaa itse päättää asioistaan, kuten ajankäytöstään ja harrastuksistaan. Psykologit ovat yleensä yksimielisiä vertaisryhmän huomattavasta merkityksestä erityisesti murrosiässä (Salmon 1982, 107). Psykologinen kehitys vaatii erityisesti nuoruusiässä samaa sukupuolta olevia tovereita ja vertaisryhmän vaikutus on merkittävin juuri murrosiässä (Salmon 1982, 108). Murrosiässä nuorten kaveripiiri saattaa vaihdella useinkin tarpeiden ja mieltymysten mukaan. Vertaisryhmä vaikuttaa usein myös kaveripiiriin valintaan, samanlaisilla taustoilla ei yleensä ole juuri merkitystä kaverisuhdetta luotaessa.

Soittamisen motivaatiossa itsenäistymiskehitys vahvistaa soittajasta itsestään lähtöisin olevia motiiveja. Jos soitettu musiikki edustaa nuoren omaa musiikillista arvomaailmaa, se voi luoda motivaatiota soittamiseen ja samalla olla myös tärkeä irrottautumiskeino aikuisten maailmasta. (Kosonen 1996, 28-29.) Varhaisnuoruudessa nuorten musiikin kokemistapa kehittyy ja muuttuu ja tämä vaikuttaa myös työskentelyyn ja asenteisiin (Kosonen 1996, 51). Lehtosen (1998) mukaan musiikilla on oma vahva merkityksensä myös identiteetin muovaajana (Lehtonen 1998, 133). Jos nuori voisi oppimistoiminnassaan kokea tasavertaisuutta, itsenäisyyttä, omavastuullisuutta ja yhteistoiminnan alkeita, murrosiän itsenäistymiskriisin ei tarvitsisi olla niin vaikea. Nuorille pitäisikin antaa mahdollisuus ikätoverien keskinäiseen yhteistoimintaan, joka tapahtuu heidän omilla ehdoillaan. (Wahlström 1980, 103, 115.) Bändisoitto voikin olla monelle nuorelle hyvinkin tärkeä yhteistoiminnan muoto.

4.2 Sukupuoli

4.2.1 Identiteetti ja roolit

Sukupuolten väliset erot vaikuttavat motivaatioon varsinkin murrosiässä. Sukupuoli-käsite sisältää muun muassa käsitteet sukupuoli-identiteetti, sukupuolirooli-identiteetti ja sukupuolirooli. *Sukupuoli-identiteetti* viittaa varhaiseen itsensä mieheksi tai naiseksi tuntemiseen, mikä on yhteydessä fyysiseen olemukseen. Sukupuoli-identiteetti hyväksytään jo varhain lapsena ja liitetään osaksi fyysistä minäkuvaa. *Sukupuolirooli-identiteetti* viittaa itsensä tuntemiseen mieheksi tai naiseksi sosiaalisen aseman ja käyttäytymisen perusteella. Sukupuolirooli-identiteetti voi hyvinkin olla normaalin identiteetin huomattava elementti vain suhteellisen lyhyen aikaa murrosiän alussa ja siirtyä syrjään joskus varhaisessa aikuisiässä. (Douvan 1982, 90-91.) Murrosiässä sukupuoli-rooli-identiteetti on kriittinen, sillä vanhemmat ja vertaisryhmä yrittävät luoda nuorelle tarvetta kuulua sopivaan sukupuolen mukaiseen ryhmään (Douvan 1982, 104). Sukupuolirooli-identiteetti keskittyy usein ulkonäön, maun ja käyttäytymisen pinnallisiin piirteisiin. *Sukupuolirooli*-käsite tarkoittaa sosiaalista tai kulturaalista määrittelyä soveliaasta maskuliinisesta ja feminiinisestä käyttäytymisestä. Sosiologisena käsitteenä rooli viittaa sosiaalisessa järjestelmässä olevaan asemaan liittyviin ja käyttäytymistä ohjaaviin ormeihin, kuten esimerkiksi yhteisiin odotuksiin. Asemaan liittyviä normeja rikkova käyttäytyminen aiheuttaa usein moraalista närkästystä. (Douvan 1982, 92.) Musiikissa on mahdollista koetella ja kokeilla erilaisia sukupuolirooleja, jotka esiintyvät esimerkiksi erilaisten androgynisyyteen kytkeytyvien musiikkisuuntausten kohdalla. Musiikin tekeminen mahdollistaa myös rajun, mutta samanaikaisesti hallitun ja luovan aggressiivisuuden, joka voi toimia ”puhdistavana” ja helpottavana tekijänä niin pojilla kuin tytöilläkin. (Lehtonen 1998, 133-134.)

Kuitenkin murrosiässä vanhempien odotukset ja vertaisryhmä ja sen kulttuuri korostavat sukupuolinormeja (Douvan 1982, 98). Tytöt ja pojat käyttäytyvät usein niin kuin heidän oletetaan käyttäytyvän tiettyihin sukupuolirooleihin liittyvien normien mukaisesti. Tarmom (1989) tutkimuksessa oppilaiden käsitykset sukupuolirooleista edustivat perinteisiä

stereotyyppioita, rooleja, joiden katsotaan kuuluvan naisille ja miehille: tyttö huolehtii velvollisuuksistaan, hoivaa ja noudattaa sääntöjä, poika sen sijaa voi poiketa normeista ja olla individualisti (Tarmo 1989, 70). On todettu, että pojat saavat yleisesti ottaen luokassa tyttöjä enemmän opettajan huomiota osakseen ja he myös puhuvat tunteilla enemmän kuin tytöt (Gordon, Lahelma 1995, 180). Poikien maailma poikkeaa tyttöjen maailmasta monin tavoin ja useiden tutkijoiden mielestä sukupuoli tulisi ottaa nykyistä enemmän huomioon koulussa (Likitalo-Lehtinen 1998, 21).

4.2.2 Sukupuolen vaikutus bändisoittoon

Myös musiikin kuuntelun on todettu olevan osaksi sidoksissa sukupuoleen. Sukupuolten toisistaan poikkeava suhde rockkulttuuriin ei ole tullut esiin vain naisten vähyydessä rockin esittäjinä, vaan myös rockin kuuntelussa: tytöille tehty ja tyttöjen kuuntelema rock on ollut pehmeää teinipoppiä (Lähteenmaa 1989, 21). Nuoret mieltävät rockin ja heavyn poikien musiikiksi ja discon ja rauhallisemman musiikin tyttöjen musiikiksi (Tarmo 1989, 34.) Tytöt ovat kuitenkin suvaitsevaisempia ja ennakkoluulottomampia rockin eri lajeja kohtaan. Poikien tyttöjä tyypillisempi innostuminen nimenomaan jostakin tietyistä rockin lajista liittyy osaltaan myös siihen, että pojat alkavat soittaa rockia huomattavasti useamminkuin tytöt. (Lähteenmaa 1992, 214.) Rockista on muodostunut miehinen maailma, joka on tehokkaasti uusintanut itseään: pojat ovat voineet samastua miespuolisiin muusikoihin ja tytöt puolestaan ovat voineet mieltää itsensä miespuolisten rockmuusikoiden kohteiksi. Pojat ovat voineet kokea rockin maailman kollektiivisena miesten alueena, johon he voivat astua sisään, kun taas tytöille on tarjottukin vain individualistisen kuuntelijan roolia. (Lähteenmaa 1989, 22.) Suurin ero tyttöjen ja poikien suhteessa rockiin onkin fani-ilmiö, joka on lähes täysin tyttöjen ilmiö. Faniuteen liittyvät yleisimmin tyttöjen suosimat ”teinipop”-yhtyeet, joita ei ”rockpiireissä” juuri arvosteta. (Lähteenmaa 1992, 210.)

Myös suhde alakulttuureihin on tytöillä ja pojilla erilaista. Pojat kiinnittyvät usein kokonaisvaltaisesti johonkin alakulttuuriryhmään, tytöillä suhde kouluun ja vanhempiin yleensä säilyy, vaikka he samalla eläisivätkin alakulttuurin mukana. (Aittola, Jokinen,

Laine 1995, 118.) Tyttöjen maailmankuva on usein avarampi kuin poikien, sillä he ovat kiinnostuneempia ja suvaitsevaisempia tuntemattomia asioita sekä vieraita kulttuureita kohtaan. (Näre & Lähteenmaa 1992, 333.)

Tyttöjen poikia parempi koulumenestys on useiden tutkimusten perusteella yleinen ilmiö (Likitalo-Lehtinen 1998, 19). Tyttöjen keskuudessa koulussa menestyminen on hyvinkin tärkeää ja tämä näkyy valittaessa musiikkia valinnaisaineeksi enemmän kuin pojilla; yläasteen musiikkinumero vaikuttaa musiikin valintaan myöhemmin lukiossa ja tytöt myös suhtautuvat vakavammin koulun musiikinopetukseen, kun taas poikien kriteerinä musiikin ainevalintaan on useammin se, ettei musiikista ole läksyjä (Parviainen 1988, 35-37, 64). Kahdeksaluokkalaisilla tytöillä on todettu olevan selvästi myönteisempi asenne koulun musiikintunteja kohtaan kuin pojilla ja tytöt ovat myös musiikkiharrastuksissa aktiivisempia kuin pojat (Kangas 1993, 22, 37). Myös Bentley (1975) on jo yli 20 vuotta vanhassa tutkimuksessaan todennut, että tytöt käyvät enemmän soittotunneilla ja esimerkiksi laulavat kuorossa. Pojilla taas bänditoiminta on yleisempää. Saman on todennut myös Kosonen (1996) tutkimuksessaan. Kuitenkin sekä pojat että tytöt luokittelivat soiton ja laulun muita musiikin osa-alueita tärkeämmiksi (Bentley 1975, 12).

4.3 Harrastuneisuus

Harrastuneisuus voidaan ymmärtää orientoitumisena, se ilmentää suuntautumista harrastusalueeseen, kun taas *harrastus* kohdistuu pikemminkin tiettyyn kohteeseen (lajiin, tekniikkaan, välineeseen tai osa-alueeseen) ja siinä korostuu itse toiminta. (Metsämuuronen 1995, 21.) Nuori voi olla hyvinkin motivoitunut musiikintunneilla, vaikka hän ei harrastaisi soittamista, mutta on kiinnostunut muista musiikin osa-alueista, kuten esimerkiksi musiikinkuuntelusta ja musiikkityyliin seuraamisesta. Harrastusten kasautumishypoteesilla tarkoitetaan sitä, että yhdellä toiminnan alueella aktiiviset ihmiset ovat aktiivisia myös muilla toiminnan alueilla: tietyt henkilöt näyttävät olevan

aktiivisia varsin monella taholla ja harrastavan monenlaisia asioita, kun taas toiset ihmiset harrastavat hyvin vähän tai eivät lainkaan (Mäki, Purhonen, Weckroth 1978, 15-16).

4.3.1 Nuorten musiikkiharrastukset

Murrosiässä nuoret alkavat jo liikkua ”nuorten maailmassa” ja he aloittavat rockmusiikin kuuntelun, lukevat nuortenlehtiä ja käyvät discoissa. Lehtosen (1983) mukaan musiikin harrastus kehittyy yleensä musiikinkuunteluharrastuksesta käsin ja sen jälkeen harrastus laajenee myös muille osa-alueille (Lehtonen 1983, 415). Jonkin instrumentin soittaminen on nuorilla yleistä. Tytöt keskittyvät poikia useammin pianoon ja pojat vastaavasti kitaraan. (Jokinen 1985, 41.) Rock- ja popmusiikki on usein tärkeässä roolissa nuoren elämässä. Edellisessä luvussa mainitut sukupuolten väliset erot vaikuttavat kuitenkin suuresti siihen, millaisen roolin rockmusiikki nuoren elämässä saa.

Parviaisen tutkimuksessa (1988, 35) tytöt harrastivat musiikkia huomattavasti aktiivisemmin kuin pojat, kuitenkin molemmat kokivat musiikin tärkeänä harrastuksena. Tyttöjen lauluharrastus oli merkitsevästi aktiivisempaa kuin poikien. Tytöt laulavat ja haluavat laulaa paljon enemmän kuin pojat niin koulussa kuin koulun ulkopuolellakin. (Parviainen 1988, 65.) Osasyynä tähän on varmasti poikien äänenmurros, jonka pojat kokevat juuri murrosiässä. Silloin suhdetta omaan ääneen etsitään uudestaan ja laulaminen voi tuntua hankalalta, kun nuori ei ole vielä tottunut muutokseen.

Usein ajatellaan, että klassista musiikkia soittava nuori uhraa enemmän aikaa ja vaivaa musiikin opiskeluun kuin populaarimusiikkia soittava. Kuitenkin rock- tai popmusiikin soiton omaksuminen vie usein vähintään yhtä paljon aikaa kuin muodollinen musiikkikoulutus. Bändissä soittaminen vaatii ja kehittää myös sosiaalisuutta. Bändisoiton edellyttämä tiivis yhteisyyteen virittyminen voi tarjota voimakkaan tunnekokemuksen, jossa sosiaalinen identiteetti ruumiillistuu. Bändi vaatii aina myös vahvaa sitoutumista ja panostamista ja bändeistä tuleekin usein pysyvä osa jäsentensä identiteettiä. (Järviluoma 1998, 6-7.)

4.3.2 Nuorten suhde bändisoittoon

Tyttöjen rockin soittoharrastus on edelleen huomattavasti harvinaisempaa kuin poikien, vaikka tytöt muuten harrastavatkin soittamista enemmän kuin pojat. Toisaalta myös tytöt kuuntelevat enimmäkseen juuri rock- ja popmusiikkia. (Lähteenmaa 1992, 216.) Lähteenmaan (1989) tutkimuksessa rockbändissä soittavia poikia oli yli kymmenkertaisesti vastaavanlaisiin tyttöihin verrattuna. Kuitenkin rockin soittamisesta haaveiltiin tyttöjen keskuudessa ja monet suunnittelivat jonkin rockinstrumentin soiton aloittamista. Nekin tytöt, jotka soittivat jotakin rockinstrumenttia soittivat hyvin harvoin bändissä. Pojat soittivat eniten nimenomaan rockinstrumentteja ja ylivoimaisesti eniten kitaraa. Tyttöjen suosimaa pianoa soitti vain muutama poika. Tyttöjen pianonsoiton aloittamiseen saattaa mahdollisesti vaikuttaa esimerkiksi vanhempien painostus. (Lähteenmaa 1989, 101.) Myös nuorten asenteissa rockmusiikin soittamiseen on eroja. Pojat olivat yleisesti sitä mieltä, että rockbändissä laulaminen tai soittaminen ei sovi tytöille. Myös suuri osa tytöistä oli samaa mieltä. Tyttöjen suhtautuminen tyttöbändien perustamiseen oli epäröivää. (Lähteenmaa 1989, 103.) Tämä saattaa johtua mallien vähydestä: tytöillä ei ole omaa sukupuoltaan edustavia malleja ja samastumiskohteita tarpeeksi rockin soittajien joukossa (Lähteenmaa 1989, 113). Nykyään naispuolisia rockmuusikoita alkaa olla esillä yhä enemmän, joten asenteet ovat todennäköisesti muuttumassa.

4.3.3 Musiikkiharrastuksen merkitys

Kososen tutkimuksessa (1996) soittaminen vapaa-aikana näkyi koulun musiikkinumeroissa, parhaita musiikkinumeroita olivat saaneet soittotunneilla kävijät. Soittamisharrastuksen vaikutus koulun musiikkinumeroon on ymmärrettävää. (Kosonen 1996, 102-103.) Soittamista harrastavat nuoret ovat luonnollisesti valmiimpia tarttumaan soittimeen myös koulun musiikintunneilla. Myös itsekseen tai kavereiden kanssa soittelevat nuoret rikastuttavat koulun musiikinopetusta ja juuri heidän musiikkiharrastustaan tulisi koulun musiikinopetuksen erityisesti tukea (Kosonen 1996, 103).

Musiikkiharrastus voi kasvaa osaksi nuoren persoonallisuutta, jos se palvelee eniten nuoren omia sisäisiä tarpeita ja on näin sisäisesti motivoitu ja itseohjautuva harrastus. Jos sen sijaan lapsen musiikillinen harrastus palvelee lähinnä ulkopuolisen tahon (kuten vanhempien ja/tai opettajan) intressejä, sen arvo on nuorelle välineellistä. Silloin nuori ei saa niinkään tyydytystä itse musiikista ja sen tekemisestä kuin siitä, että joku ulkopuolinen saa hänen harrastuksestaan tyydytystä. Musiikin tekemisen aiheuttama tyydytys tulee silloin musiikin ulkopuolelta. (Kurkela 1993, 346.) Tilanne kärjistyy murrosiässä, jolloin nuori luo etäisyyttä vanhempiinsa ja kaikkeen siihen, mikä edustaa vanhempia. Silloin musiikki voi jäädä tyydytystä tuottavaksi harrastukseksi tai tulevaksi ammatiksi, jos se ilmiönä edustaa nuorta itseään eikä hänen vanhempiensa maailmaa. Silloin se on suoraan, sisäisesti palkitsevaa. (Kurkela 1993, 347.) Lehtosen (1983) mukaan musiikkiharrastus perustuu musiikin kykyyn tuottaa myönteisiä, miellyttäviä tunnereaktioita, jotka palkitsevat harrastajaa. Musiikin harrastukseen ovat vahvimmin yhteydessä sosiaalisen taustan ja koulun musiikinopetuksen antamat virikkeet. Lisäksi musiikinopetuksen asemalla opetussuunnitelmassa on huomattava yhteys musiikin harrastuksen laadulliseen ja määrälliseen vaihteluun. (Lehtonen 1983, 416.)

5 TUTKIMUSASETELMA

5.1 Tutkimuksen lähtökohdat ja tarkoitus

Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää bändisoiton motivaatiota ja sukupuolen sekä harrastuneisuuden vaikutuksia bändisoiton motivaatioon peruskoulun kahdeksaluokkalaisilla musiikin valinnaisaineeksi valinneilla oppilailta.

Musiikinopettajana olen kiinnostunut tietämään yläasteikäisten nuorten motivaatiosta musiikintunneilla. Murrosiässä tyttöjen ja poikien kiinnostuksen kohteet ovat usein erilaisia ja se saattaa aiheuttaa ongelmia myös musiikintunneilla. Nykypäivän koulun musiikintunneilla painotetaan yhä enemmän bändisoittoa ja bändisoittimien hallintaa. Valitsin tutkimukseen nimenomaan kahdeksaluokkalaiset 14-15-vuotiaat nuoret, sillä murrosiässä nuorten kiinnostus ja motivaatio saattavat vaihdella rajustikin. Olen tehnyt myös kasvatustieteen proseminarityöni vuonna 1999 samasta aiheesta otsikolla ”Kahdeksaluokkalaisten bändisoiton motivaation taustatekijöitä”.

5.2 Tutkimusongelmat

Tutkimuksessa selvitetään kahdeksaluokkalaisten nuorten motivaatiota bändisoittoa kohtaan sekä sukupuolen ja musiikin harrastuneisuuden vaikutuksia motivaatioon.

Tutkimusongelmat ovat:

1. Ovatko kahdeksaluokkalaiset motivoituneita bändisoittoon koulun musiikintunneilla?
2. Onko tyttöjen ja poikien motivaatiossa eroja?
3. Onko musiikin harrastuneisuudella vaikutusta bändisoiton motivaatioon?

Ensimmäinen kysymys on tutkimuksen pääongelma. Kaksi seuraavaa kysymystä ovat alaongelmia.

Tyttöjen ja poikien vastaukset jaettiin omiin ryhmiinsä, joten niitä on voitu tarkastella erikseen ja tutkia, onko motivaatiossa eroavaisuuksia. Samoin osaa kysymyksistä on tarkasteltu myös musiikkia harrastavien tyttöjen ja poikien kohdalla erikseen. Musiikin harrastuneisuuden vaikutukset ovat kuitenkin mielestäni laajempi kysymys, joten olen tarkastellut tätä kysymystä vain osittain ja muutaman kyselykaavakkeen kysymyksen kohdalla. Tässä tutkimuksessa keskitytään enemmän tyttöjen ja poikien vastausten tarkastelemiseen, sillä mielestäni tyttöjen ja poikien mahdollisilla motivaation eroavaisuuksilla on suuri merkitys juuri yläasteen opetuksessa, kun nuoret ovat murrosiässä.

5.3 Tutkimusmenetelmät ja tutkimuksen toteutus

Tutkimukseen osallistui keväällä 1999 Jyväskylän alueelta seitsemän yläastetta, joissa tutkimuksen tekohetkellä valinnaisen musiikin kurssi oli käynnissä. Koulut olivat Kilpisen yläaste, Kuokkalan yläaste, Jyväskylän Normaalikoulun yläaste, Palokan yläaste, Tikkakosken yläaste, Viitaniemen yläaste ja Voionmaan yläaste. Tutkimustiedot hankittiin kyselylomakkeen avulla. Kyselylomake sisälsi sekä avoimia että strukturoituja kysymyksiä. Kävin henkilökohtaisesti jokaisessa koulussa tekemässä kyselyn valinnaisen musiikin tunneilla, jolloin kyselyyn vastattiin heti ja saatoinkin kontrolloida

kyselylomakkeiden palauttamista. Kyselyyn vastasi yhteensä 127 kahdeksannen luokan oppilasta.

Kyselyn suorittamisen jälkeen jaoin vastauslomakkeet ryhmiin. Kaikkia 127 vastannutta käsitellään myös yhtenä ryhmänä, mutta tyttöjen ja poikien vastaukset on jaettu omiin ryhmiinsä, samoin musiikkia harrastavat tytöt ja pojat omiin ryhmiinsä. Musiikkia ilmoitti harrastavansa useampi määrä kuin soittotunneilla kävijöitä. Päätin kuitenkin valita ryhmään ”musiikkia harrastavat” ne, jotka käyvät myös soittotunneilla, sillä he ovat näin ollen myös aktiivisia soittajia. Jälkeen päin tämä jako osoittautui kuitenkin kyseenalaiseksi: kaikkia musiikkia harrastavia olisi tullut käsitellä omana ryhmänään soittotunneilla kävijöiden lisäksi. Tulokset jäävätkin näiltä osin liian suppeaksi.

5.4 Tutkimuksen luotettavuus

Karin ja Huttusen (1981, 88) mukaan luotettavuudella tarkoitetaan toisaalta korkeaa reliabiliuttua eli tulosten pysyvyyttä ja toisaalta korkeaa validiuttua eli mittauksen pätevyyttä. Tulosten pitäisi kuvata ilman satunnaisvirheitä sitä nimenomaista ilmiötä, jota oli tarkoituskin kartoittaa (Kari & Huttunen 1981, 88). Sisäinen validiteetti, eli koeasetelman kelvollisuus tutkittavan ongelman kannalta, on perusvaatimus sille, että tutkimusta voidaan mielekkäästi tulkita (Kari & Huttunen 1981, 68). Ulkoisesta validiteetista puhutaan silloin, kun tutkimusoloissa tehty päätelmä voidaan yleistää laajempaan populaatioon, muihin olosuhteisiin, toisiin ajankohtiin sekä yleisempiä teoreettisia käsitteitä koskeviksi (Moberg & Tuunainen 1989, 64).

Tutkimuksen tuloksia ei voida laajemmin yleistää, sillä tutkimukseen osallistui oppilaita vain Jyväskylän alueelta. Joukossa oli kuitenkin sekä kaupunkikouluja että kauempana kaupungista sijaitsevia kouluja, joten näissäkin kouluissa oppilaat saattavat jo olla hyvinkin erilaisia. Tutkimus tehtiin kuitenkin jo vuonna 1999, joten aika on saattanut muuttaa oppilaiden asenteita bändisoittoa kohtaan. Tänä aikana on tullut esiin varsinkin

useita tyttöbändejä ja naisrockmuusikoita, joilla saattaa olla merkitystä asenteiden ja motivaationkin muutoksiin koulussa. Olisikin hyvin mielenkiintoista tehdä kysely uudestaan nyt ja verrata tuloksia tämän tutkimuksen tuloksiin.

Tulosten tarkasteluvaiheessa huomasin jonkin verran puutteita kyselylomakkeessa. Jotkut kysymykset oli laadittu hieman epämääräisesti, joten ne on saatettu tulkita eri tavoilla. Reliabiliteettia nostavat kuitenkin mielestäni kyselykaavakkeen lopussa olevat väittämät, joihin oli pyritty saamaan mahdollisimman erilaisia ja kattavia väitteitä. Avointen kysymysten vastaukset tulivat useimmiten testattua vielä väitteiden kohdalla, jolloin kävi ilmi, että oppilaat olivat vastanneet totuudenmukaisesti myös avoimiin kysymyksiin ja että väitteet oli useimmiten luettu huolellisesti.

6 TUTKIMUSTULOKSET

6.1 Sukupuoli

Kyselyyn vastanneista 127 nuoresta 54 (42,5%) oli tyttöjä ja 73 (57,5%) poikia. Tämä näyttäisi osoittavan sitä, että pojat valitsevat musiikin valinnaisaineeksi useammin kuin tytöt, sillä kaikkien koulujen musiikin valinnaisaineryhmissä pojat olivat enemmistönä. Tätä ei tietenkään voida valtakunnallisesti yleistää, mutta tilanne näissä kaikissa seitsemässä koulussa oli sama.

6.2 Musiikkiharrastukset

6.2.1 Soitto- ja lauluharrastukset

Musiikki on suurimmalle osalle nuorista hyvinkin tärkeää. Kyselylomakkeen väitteen ”musiikki on minulle tärkeää” sanoi pitävän täysin tai melkein paikkansa 94% tytöistä ja 88% pojista. Myös musiikin harrastaminen muodossa tai toisessa koettiin merkitykselliseksi, sillä väitteen ”musiikin harrastaminen on minulle tärkeää” ilmoitti melkein tai täysin paikkansapitäväksi tytöistä 80% ja pojista 73%.

Tutkimukseen osallistuneista suurin osa, 67%, ilmoitti soittavansa jotain instrumenttia. Pojat olivat ahkerampia soittajia: pojista jopa 74% soittaa, tytöistäkin yli puolet eli 57% soittaa jotain instrumenttia.

TAULUKKO 1. Soitatko jotain instrumenttia?

	soitan %	en soita %		soitan %	en soita %
Kaikki	67	33	Tytöt	57	43
			Pojat	74	26

Tytöillä soittamista suosituin oli piano, jota soitti 68% vastaajista. Kolme tyttöä soitti kitaraa, kaksi viulua, yksi saksofonia, yksi klarinettiä ja yksi huilua. Pojilla taas suosituin soitin oli kitara, jota soitti 52% vastaajista. Rumpuja pojista soitti 28%. Kaksi poikaa soitti bassoa, kaksi pianoa, yksi harmonikkaa ja yksi trumpettiä.

TAULUKKO 2. Mitä instrumenttia soitat?

Tytöt		Pojat	
piano	21	kitara	28
kitara	3	rummut	15
viulu	2	basso	2
saksofoni	1	piano	2
klarineti	1	harmonikka	1
huilu	1	trumpetti	1

Soittotunneilla kävi 34% vastaajista. Tytöistä 35% ja pojista 33% kävi soittotunneilla. Tytöt siis kävivät hieman enemmän soittotunneilla kuin pojat ja pojat soittelivat enemmän itsekseen.

TAULUKKO 3. Käytkö soittotunneilla?

	käyn %	en käy %		käyn %	en käy %
Kaikki	34	66	Tytöt	35	65
			Pojat	33	67

Kyselyssä kysyttiin myös harrastavatko nuoret laulamista esimerkiksi itsekseen kotona. 62% vastanneista ilmoitti laulavansa, tytöistä lähes kaikki eli 93%. Pojille laulaminen ei

selvästikään ole niin mieluista, sillä pojista 40% ilmoitti laulavansa. Pojilla äänenmurroksella voi olla vaikutusta laulamishalukkuuteen.

TAULUKKO 4. Harrastatko laulamista (esim. itsekseksi kotona)?

	kyllä %	en %		kyllä %	en %
Kaikki	62	38	Tytöt	93	7
			Pojat	40	60

Kyselyssä kysyttiin myös kuulumisesta johonkin yhtyeeseen. 30% vastaajista kuului johonkin yhtyeeseen, tytöistä 37% ja pojista 25%. Suosituin oli kuoro, johon puolet tytöistä kertoi kuuluvansa. Seuraavaksi suosituin kokoonpano tytöillä oli lauluyhtye, johon ilmoitti kuuluvansa 8 tyttöä. Vain 1 tyttö kertoi kuuluvansa rockbändiin. Pojista taas 5 kuului heavyrock-bändiin, 4 jazzbändiin, 2 popbändiin ja 2 rockbändiin.

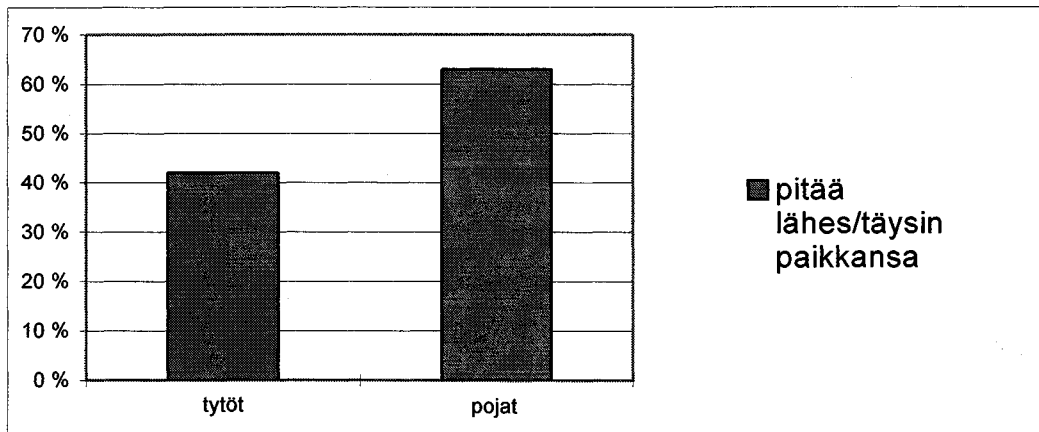
TAULUKKO 5. Osallistuminen yhteisiin

	tytöt	pojat
kuoro	10	0
lauluyhtye	8	1
puhallinorkesteri	1	1
kamarimus. yhtye	2	0
sinfoniaorkesteri	1	0
big band	0	1
rockbändi	1	2
popbändi	0	2
heavybändi	0	5
jazzbändi	0	4

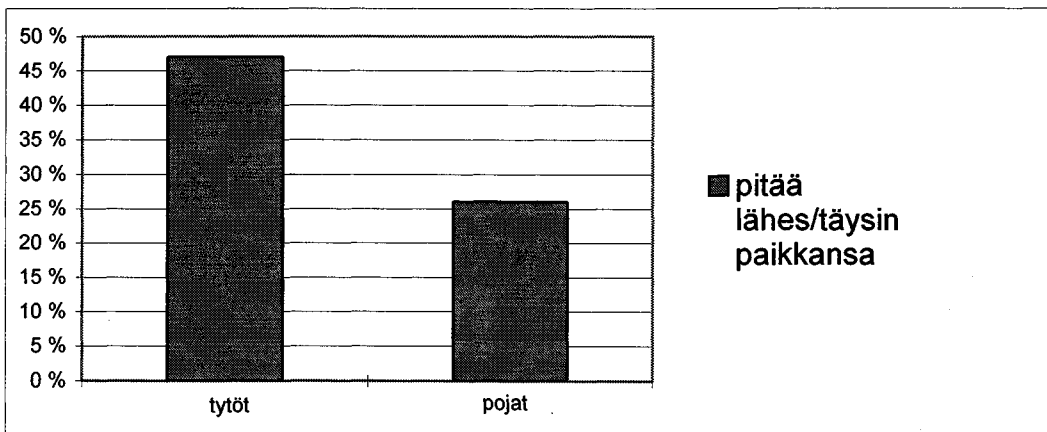
Myös muita vaihtoehtoja kerrottiin. Muutama kertoi soittavansa koulun orkesterissa, yksi kansanmusiikkiyhtyeessä, 3 poikaa black metal-bändissä ja 2 poikaa funkrock-bändissä. Yksi tyttö kertoi olevansa mukana ”näytelmässä, jossa lauletaan paljon”.

Nuoret tuntuivat kuitenkin olevan innokkaita bändin perustamiseen, sillä väitteen ”haluaisin joskus perustaa oman bändin” ilmoitti lähes tai täysin paikkansapitäväksi 42% tytöistä ja jopa 63% pojista. ”Haluaisin laulaa omassa bändissä” oli tytöille mielu-

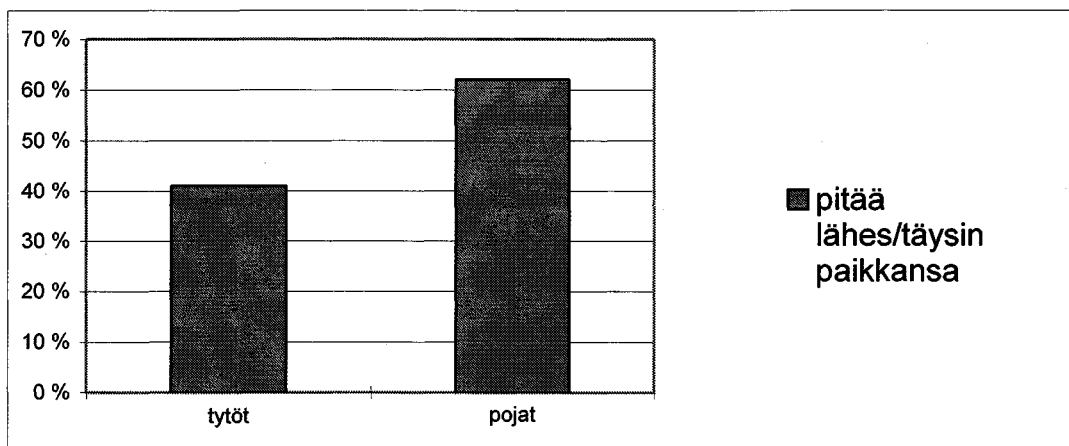
sampi väite: tytöistä 47% ja pojista vain 26% oli lähes tai täysin samaa mieltä. ”Haluaisin soittaa omassa bändissä” taas ilmoitti lähes tai täysin paikkansapitäväksi 41% tytöistä ja 62% pojista. (KUVIOT 1, 2 JA 3.)

KUVIO 1. Haluaisin joskus perustaa oman bändin.

KUVIO 2. Haluaisin joskus laulaa omassa bändissä.

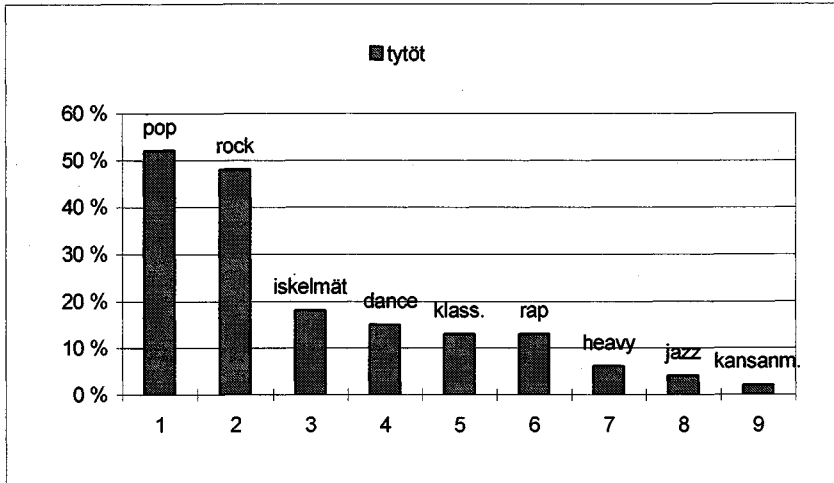

KUVIO 3. Haluaisin soittaa omassa bändissä.

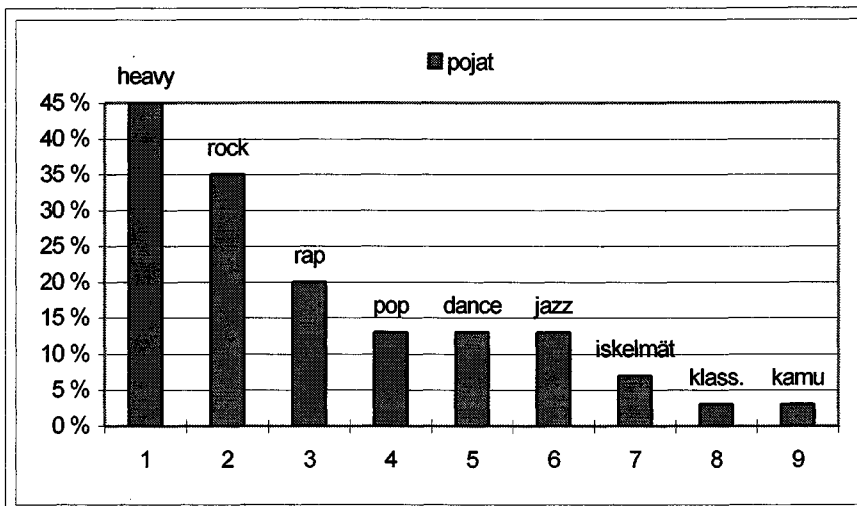
Musiikin harrastaminen koettiin tärkeäksi ja sitä aiotaan harrastaa myös tulevaisuudessa, sillä väitettä ”aion harrastaa musiikkia tulevaisuudessa” kannatti 74% sekä tytöistä että pojista.

6.2.2 Musiikkimaku

Kyselyssä kysyttiin musiikkimakua soittamisen/laulamisen ja kuuntelun kautta. Kaikkein mieluiten nuoret ilmoittivat sekä soittavansa/laulavansa että kuuntelevansa rock-musiikkia (41% vastanneista). Tyttöjen ja poikien välillä oli kuitenkin jonkin verran hajontaa. Tytöille mieluisin musiikkityyli oli pop- ja discomusiikki, pojille taas heavyrock, jota suosi molemmissa kysymyksissä lähes puolet pojista. Tyttöillä taas heavyrock oli vasta loppupäässä. Tytöistä heavyrockia kertoi mielellään soittavansa vain 6% ja kuuntelevansa vain 7%. Väitteen ”popmusiikin soittaminen kiinnostaa minua” ilmoitti melkein tai täysin paikkansapitäväksi 64% tytöistä ja pojista vain 31%. Yhteistä sekä tytöille että pojille oli suhtautuminen kansanmusiikkiin, jota lähes kaikki vastaajista vierastivat.

KUVIO 4. Millaista musiikkia mielelläsi soitat/laulat? Tyttöjen vastaukset.

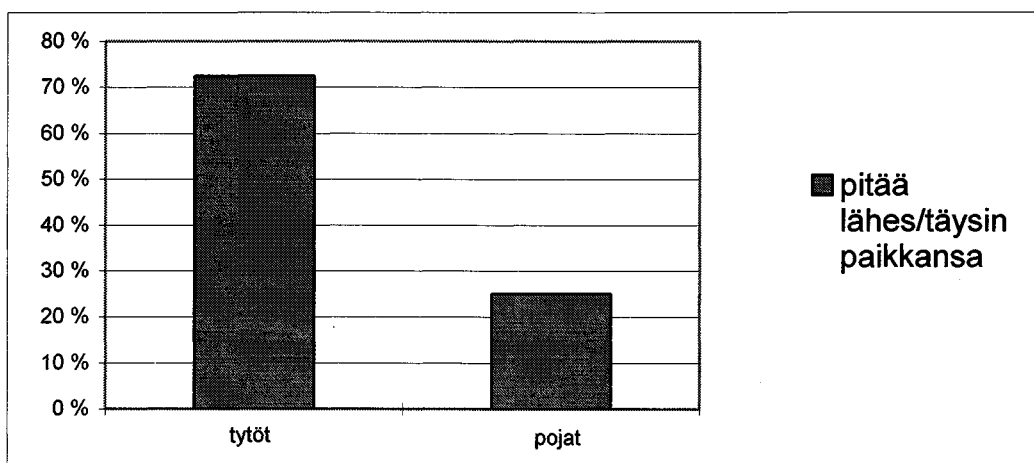
KUVIO 5. Millaista musiikkia mielelläsi soitat/laulat? Poikien vastaukset.

Musiikinkuuntelu näyttää olevan nuorille hyvinkin tärkeää, sillä lähes puolet (47%) vastaajista ilmoitti kuuntelevansa musiikkia yli 2 tuntia päivässä. Tytöt olivat kuitenkin ahkerampia musiikin kuuntelussa, sillä tytöistä yli puolet (54%) kertoi kuuntelevansa musiikkia yli kaksi tuntia päivässä, pojista taas 41% kuuntelee musiikkia yhtä paljon. (TAULUKKO 6.)

TAULUKKO 6. Kuinka paljon kuuntelet musiikkia päivässä?

	kaikki %	tytöt %	pojat %
Ei ollenkaan	2	2	3
Alle tunnin	12	7	15
1-2 tuntia	39	37	41
Yli 2 tuntia	47	54	4

Musiikin kuuntelussa näkyvät samat mieltymykset kuin soittamisessa/laulamissa. Heavyrock oli pojilla ylivoimaisesti suosituin musiikin laji, jota kuunteli 48% pojista. Tytöillä suosituin oli taas pop ja disco, jota kuunteli 56% vastaajista. Myös väitteitä ”kuuntelen paljon popmusiikkia” (KUVIO 3.) ja ”seuraan popmusiikin virtauksia” kannattivat lähinnä tytöt. Lisäksi mainittiin myös muita musiikkityylejä: pojat kuuntelivat mielellään myös black metalia, death metalia ja grungea, tytöillä suosittuja olivat punk ja grunge.

KUVIO 6. Kuuntelen paljon popmusiikkia.

Suosikkiyhtyeitä niin tytöillä kuin pojilla olivat erityisesti Apulanta, Don Huonot, HIM ja CMX, jotka kaikki ovat suomalaisia yhtyeitä. Pojilla suosittuja olivat heavy-yhtyeet, kuten Metallica, joka oli ylivoimaisesti suosituin yhtye, Stratovarius, Sepultura, Children of Bodom ja Sentenced. Myös rap-yhtyeet, kuten Eminem ja Rage against the machine olivat pojilla suosittuja. Tytöt kuuntelevat mielellään naislaulajia, kuten Alanis

Morrissettea, Madonnaa, Celine Dionia ja Whitney Houstonia. Suosituimpia yhtyeitä tytöillä olivat Apulanta, Ultra Bra, Spice Girls, Rasmus ja Nylon Beat.

6.3 Muut harrastukset

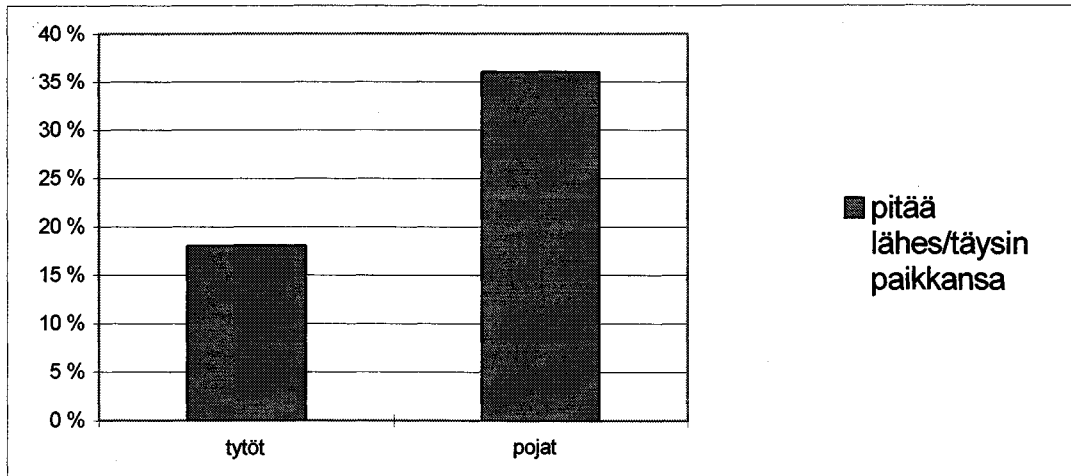
Vastaajista suurin osa kertoi harrastavansa jotain liikuntaa, kuten koripalloa, jääkiekkoa, pyöräilyä, tanssia tai ulkoilua. Tyttöjen ja poikien harrastuksissa ilmeni eroja siten, että tytöillä harrastukset olivat monesti luovia, kuten kirjoittaminen, tanssiminen, kuvataidekoulu tai näytteleminen. Pojilla taas suosittu harrastus liikunnan lisäksi oli tietokone.

6.4 Musiikin valitseminen valinnaisaineeksi

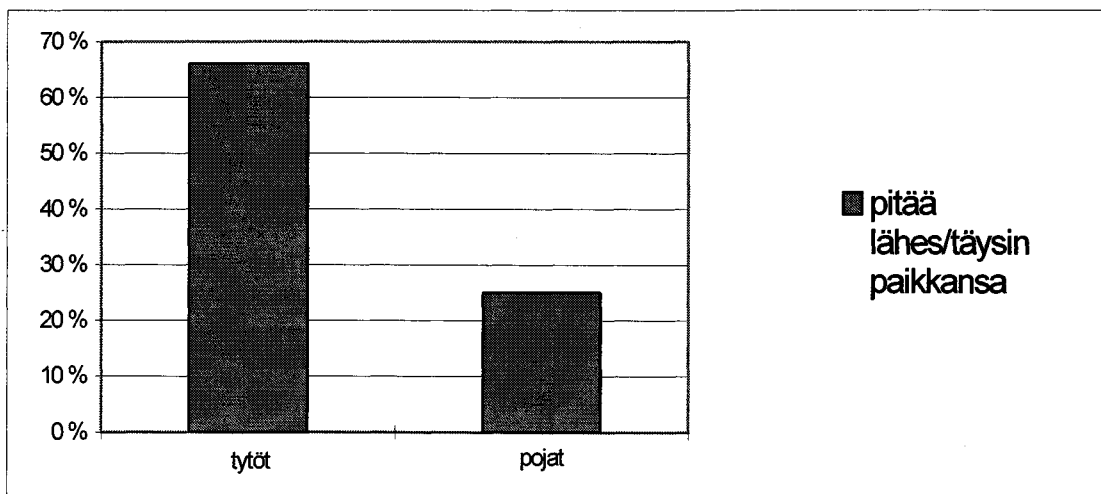
Kysyttäessä syytä musiikin valintaan valinnaisaineeksi yläasteella, vastaukset noudattelivat suureksi osaksi samaa linjaa. Eniten vastauksissa esiintyi lausetta ”*musiikki on kivaa*”, jota ei sen kummemmin selitelty. Monissa vastauksissa selitettiin valintaa tarkemmin: ”*tykkään laulamisesta*”, ”*musiikki on lempiaine*”, ”*musiikintunnit ovat viikon kohokohta*”, ”*haluan kokeilla erilaisia soittimia*”, ”*tykkään soittaa porukalla*”, ”*en pysty olemaan ilman musiikkia*”, ”*tykkään kuuntelemisesta ja laulamisesta ja soittaminenkin on kivaa, vaikka en oikein osaa mitään*”, ”*musiikki on elämäni*”, ”*se rentouttaa ja jak-san paremmin*”, ”*saa soittaa muuallakin kuin kotona*”, ”*ehkä opin jotain sellaista mitä en ennen ole tiennyt*”, ”*olen musamies!*”.

Väitettä ”*musiikintunneilla on mukavaa*” piti lähes tai täysin paikkansapitävänä 87% tytöistä ja 70% pojista. Poikien kielteisempi suhtautuminen tähän väitteeseen saattaa

johtua siitä, että poikien mielestä musiikintunneilla ei soiteta riittävästi (Kuvio 7.) tai että musiikintunneilla ei soiteta itselle mieluisia kappaleita (Kuvio 8.).

KUVIO 7. Musiikintunneilla ei soiteta riittävästi.

KUVIO 8. Musiikintunneilla soitetaan minulle mieluisia kappaleita.

Jotkut eivät tienneet syytä valintaansa ja muutama kertoi valinneensa musiikin aivan huvikseen tai siksi että monet luokkakaveritkin olivat sen valinneet. Muutamalla vastaajalla oli syynä se, että ”*musiikista on helppoa saada hyvä numero*”.

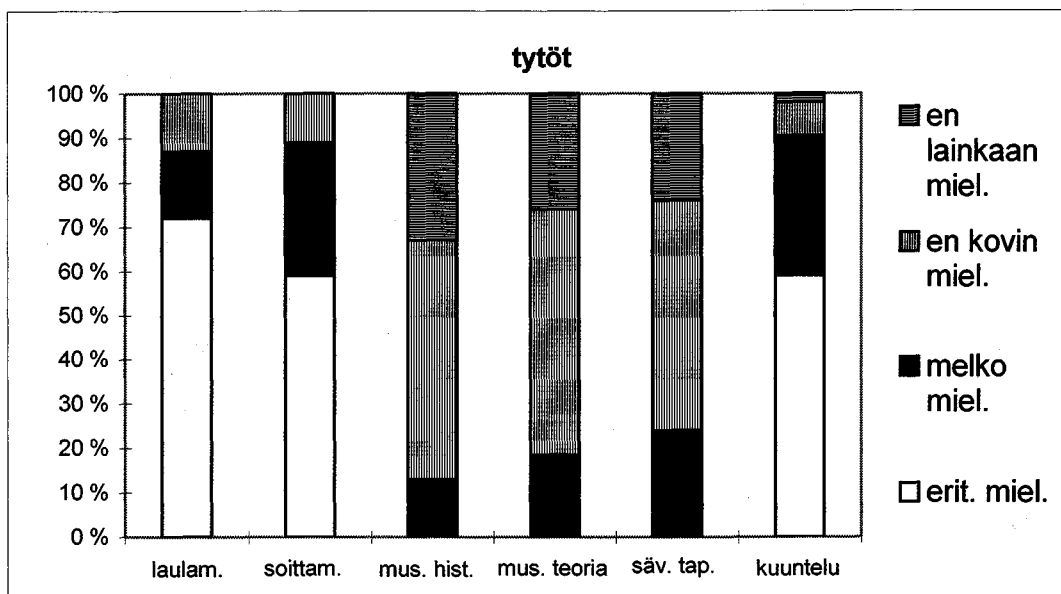
Pojille kysymys näytti kuitenkin olevan hankalampi kuin tytöille, sillä pojista kymmenen ei vastannut koko kysymykseen. Pojat vastasivat myös usein, etteivät tiedä, miksi ovat valinnan tehneet. Suurin osa pojista kertoi kuitenkin valinneensa musiikin sen vuoksi, että tunneilla saa soittaa.

Musiikkia harrastavat osasivat kertoa syitä musiikin valitsemiseen valinnaisaineeksi. Vain yksi poika ei tiennyt syytä valintaansa, suurin osa muista kertoi valinneensa musiikin siksi, että soittaminen ja laulaminen on mukavaa tai hauskaa: ”*musiikintunneilla saa soittaa*”, ”*tykkään soittaa ja laulaa*”, ”*musisointi on mielenkiintoista*”, ”*vapaa-ajalla ei tule soitettua rockmusaa*”, ”*haluan oppia soittamaan bändissä*”. Muutama vastaajista kertoi valinneensa musiikin siksi, että myös harrastaa sitä koulun ulkopuolella.

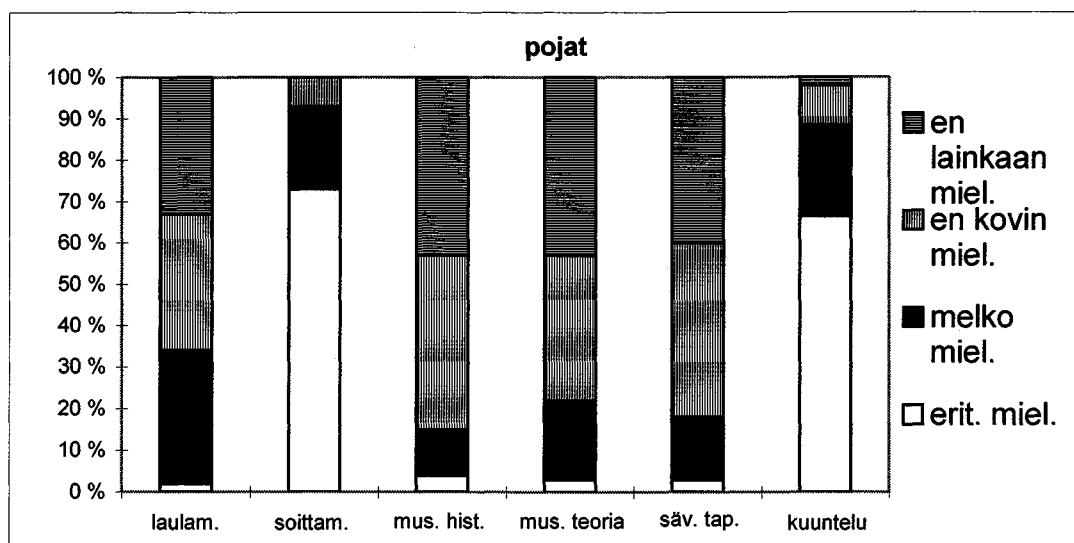
6.5 Musiikintunteihin kohdistuvat toiveet

Vastaajilta kysyttiin, mitä he haluaisivat musiikintunneilla tehdä. Kaikkein mieluiten suurin osa vastaajista kertoi haluavansa soittaa. Musiikin kuuntelu koettiin lähes yhtä mieluisana kuin soittaminen. Kaikkein vähiten taas kiinnosti musiikin historian opiskelu.

Laulaminen jakoi mielipiteet jyrkästi tyttöjen ja poikien välillä. Tytöistä 72% sanoi haluavansa laulaa erittäin mielellään, pojista vain 34% sanoi laulavansa erittäin tai melko mielellään musiikintunneilla.

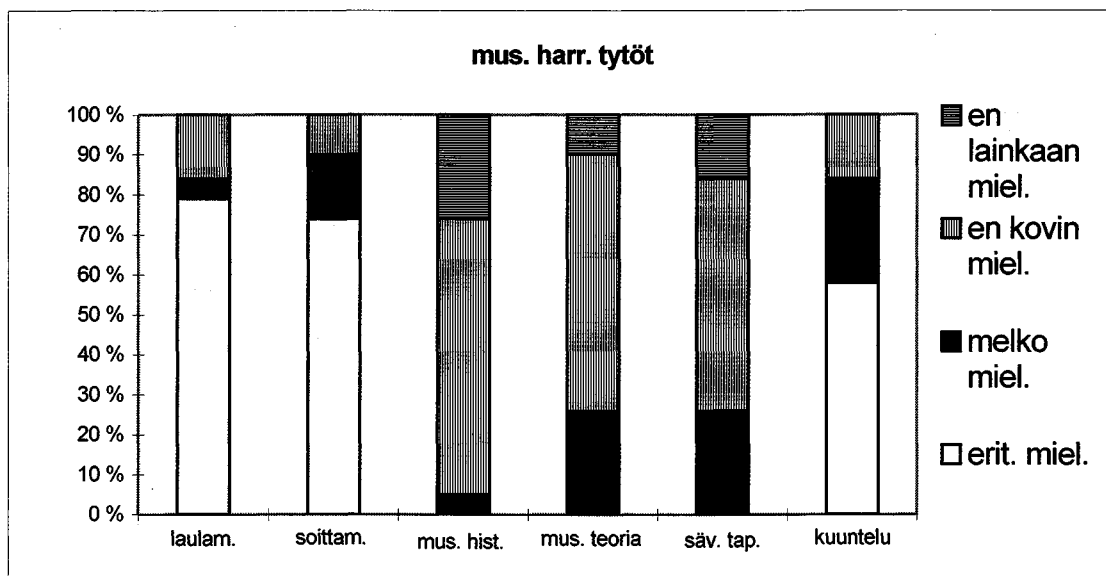
KUVIO 9. Mitä tahtoisit tehdä musiikintunneilla? Tyttöjen vastaukset.

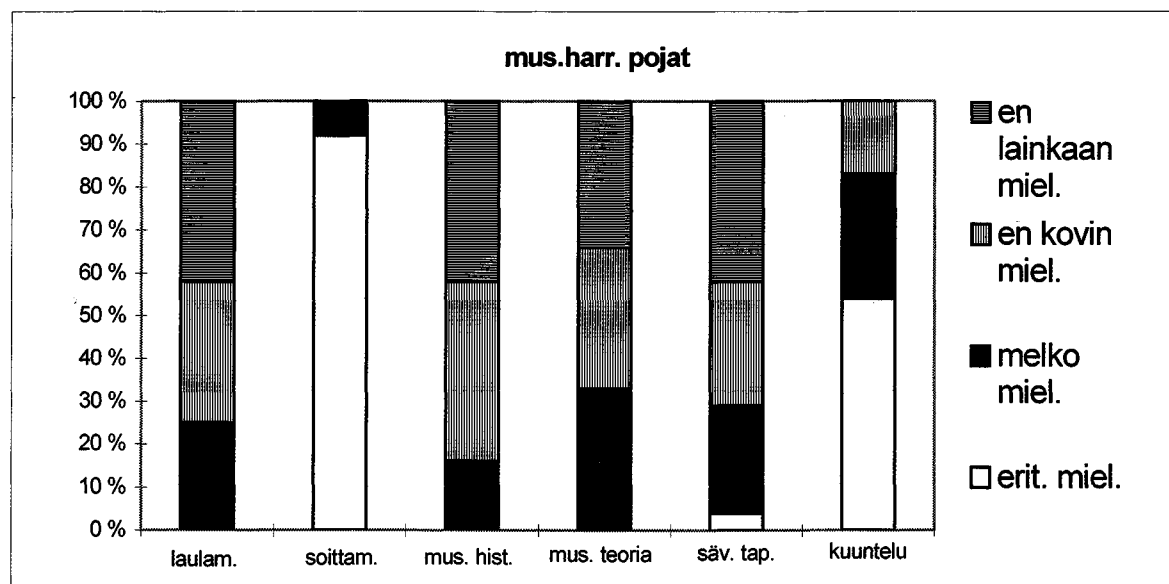
KUVIO 10. Mitä tahtoisit tehdä musiikintunneilla? Poikien vastaukset.

84% musiikkia harrastavista nuorista kertoi haluavansa soittaa musiikintunneilla. Musiikkia harrastavat tytöt olivat innokkaampia sekä laulamaan että soittamaan. Musiikkia harrastavista pojista jopa 92% soittaisi erittäin mielellään. Laulamisen kohdalla

mielipiteet jakaantuivat jälleen poikien ja tyttöjen välillä. Musiikkia harrastavista tytöistä 79% laulaisi erittäin mielellään, pojista kukaan ei laulaisi erittäin mielellään.

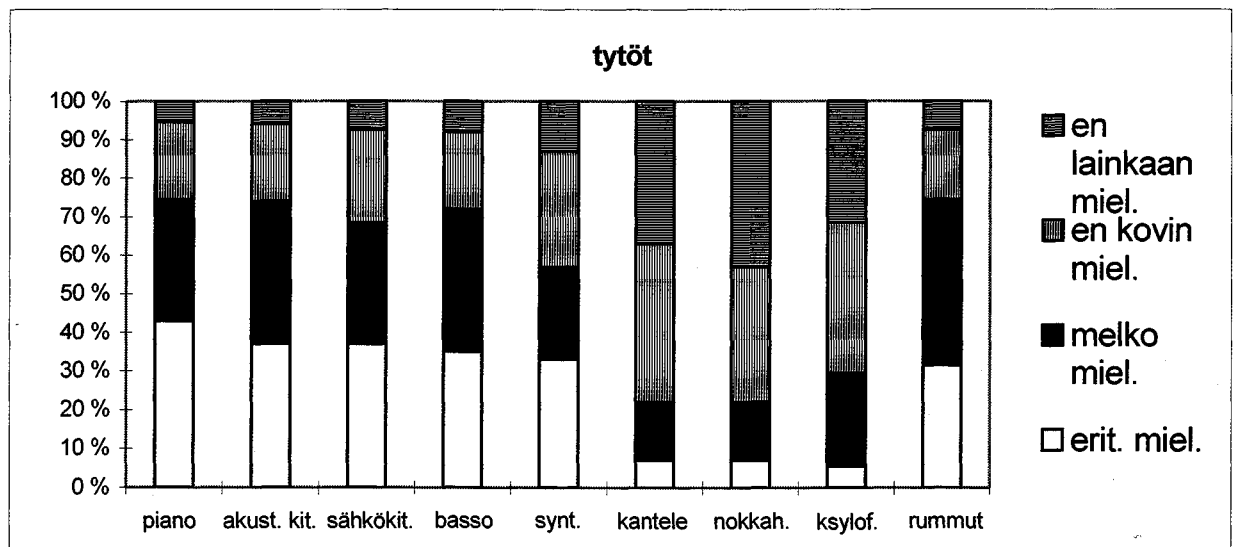
KUVIO 11. Mitä tahtoisit tehdä musiikintunneilla? Musiikkia harrastavien tyttöjen vastaukset.

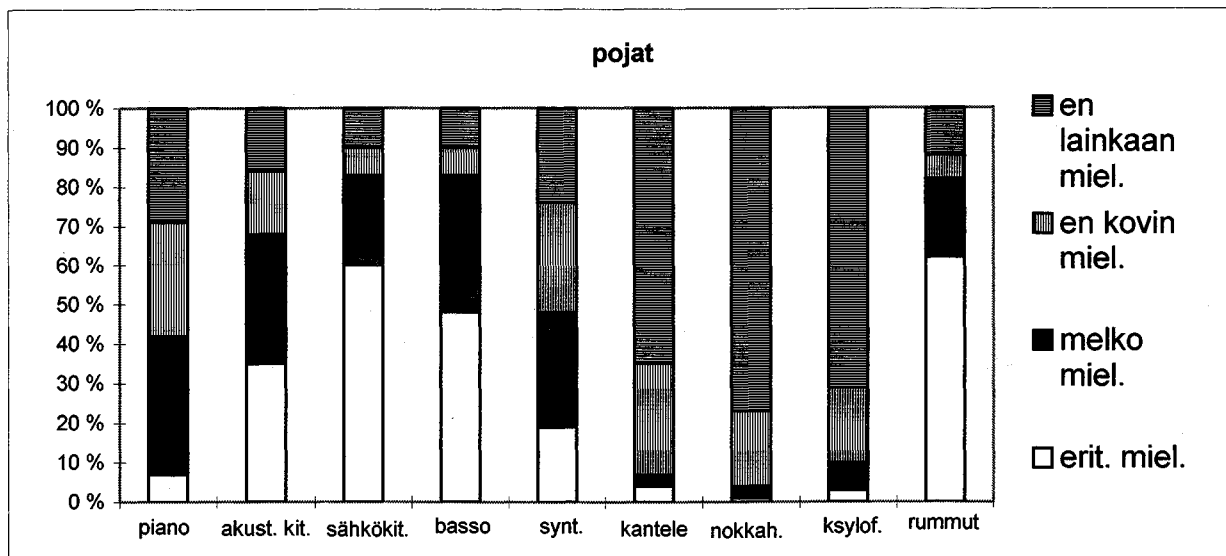
KUVIO 12. Mitä haluaisit tehdä musiikintunneilla? Musiikkia harrastavien poikien vastaukset.

Kysymykseen, mitä soittimia vastaajat haluaisivat oppia soittamaan musiikintunneilla sai eniten kannatusta sähkökitara, joka oli sekä pojilla että tytöillä toisena vaihtoehtona. Pojilla suosituimmaksi nousi kuitenkin hieman sähkökitaraakin ylemmäs rummut, jota haluaisi erittäin mielellään soittaa 62% pojista. Tytöillä rummut oli vasta kuudenneksi suosituin vaihtoehto. Tytöillä suosituin soitin oli piano, pojilla se oli vasta neljänneksi viimeinen vaihtoehto. Kantele, nokkahuilu ja ksylofoni saivat vähiten kannatusta sekä tytöiltä että pojilta. Näitä soittimia varmasti vähiten enää musiikintunneilla käytetään.

Muitakin soitintoiveita esitettiin. Muutaman tytön toiveena oli viulu, muita toiveita olivat saksofoni, huilu ja lyömäsoittimet. Pojilla muita toiveita ei ollut niin monella: muina toiveina esitettiin sähköurkuja ja trumpettia.

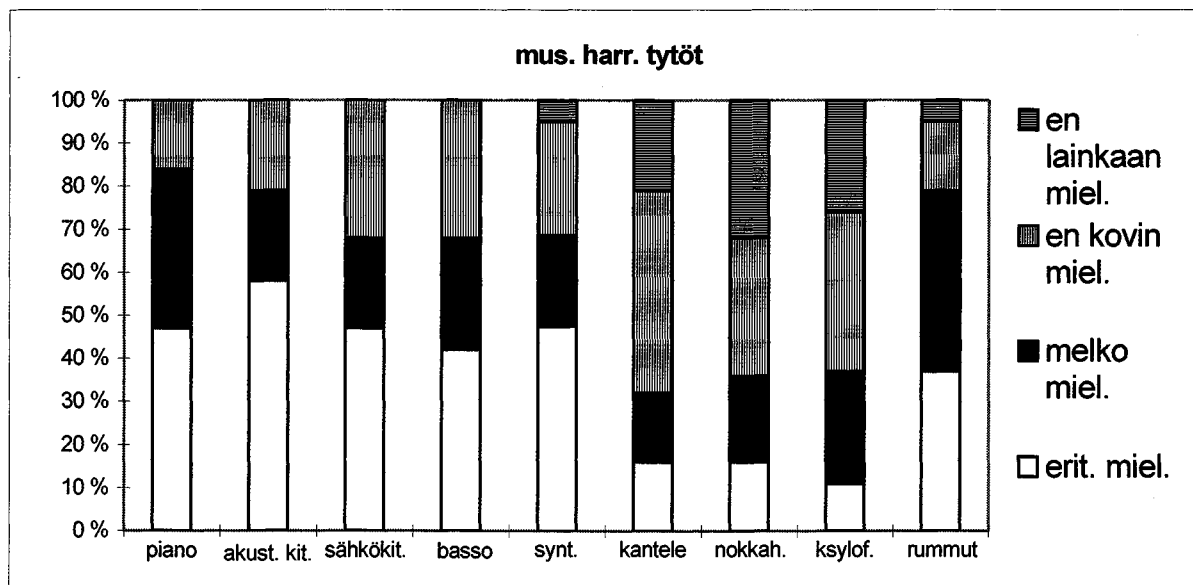

KUVIO 13. Soitinten valinta. Tytöt.

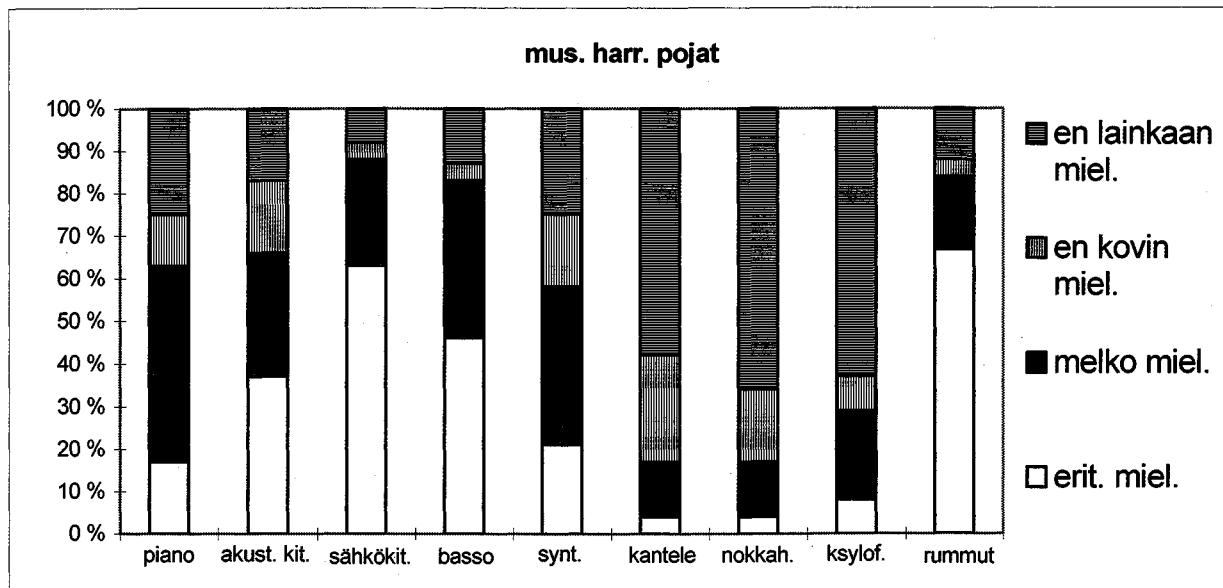

KUVIO 14. Soitinten valinta. Pojat.

Musiikkia harrastavilla valinnat noudattelivat samoja linjoja. Kuitenkin musiikkia harrastavat tuntuvat olevan hieman innokkaampia kaikkien soittimien kohdalla, tytöillä innostus oli huomattavastikin suurempaa verrattuna kaikkien tyttöjen valintoihin.

KUVIO 15. Musiikkia harrastavien tyttöjen soitinvalinnat.

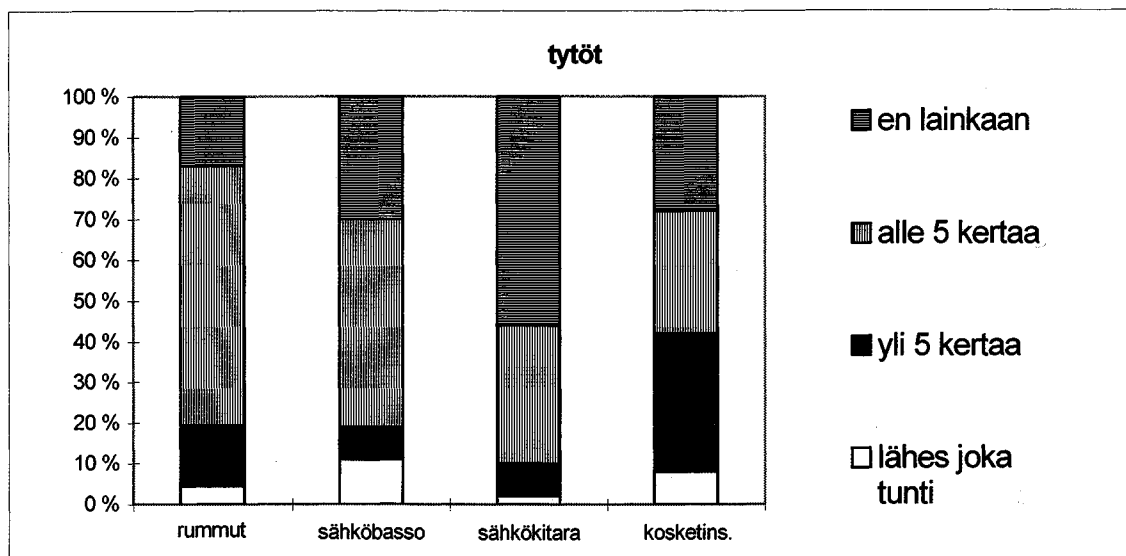

KUVIO 16. Musiikkia harrastavien poikien soitinvalinnat.

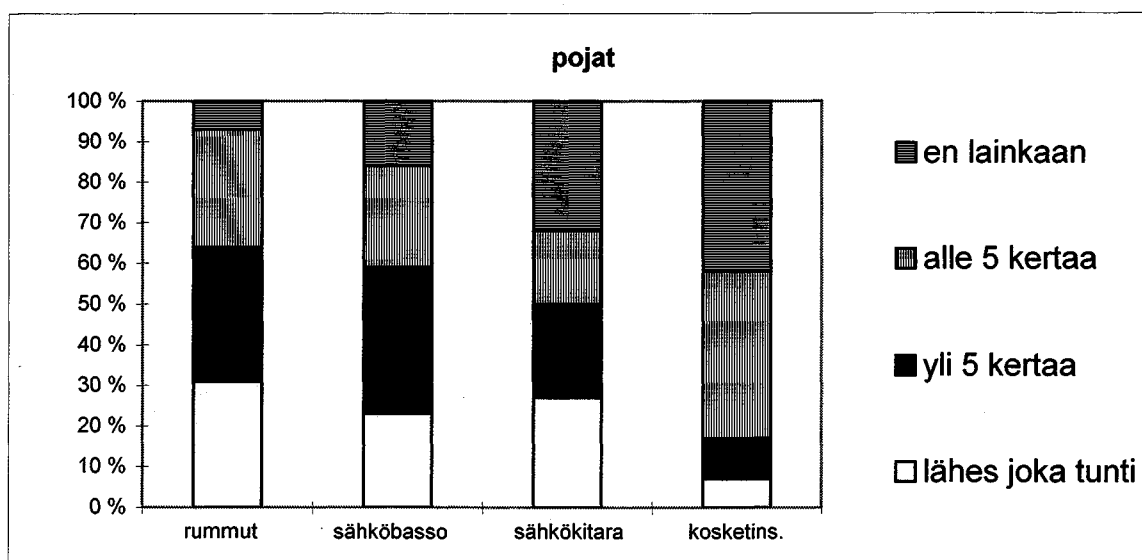
6.6 Musiikintunneilla käytetyt bändisoittimet

Kyselylomakkeen kohdassa 7 kysyttiin, kuinka paljon vastaajat olivat soittaneet yläasteen aikana musiikintunneilla bändisoittimia eli rumpuja, sähköbassoa, sähkökitaraa ja kosketinsoittimia. Vastausvaihtoehdot olivat ”lähes joka tunti”, ”yli viisi kertaa”, ”alle viisi kertaa” ja ”en lainkaan”.

Vastausten perusteella näyttäisi siltä, että pojat hallitsevat bändisoittimia musiikintunneilla. Sähkökitara ja rummut ovat erityisesti jääneet tytöiltä sivuun, sillä reilusti yli puolet tytöistä kertoi, että on soittanut yläasteen aikana rumpuja ja sähkökitaraa vain alle viisi kertaa tai ei ole soittanut näitä soittimia lainkaan. Pojista taas yli puolet kertoi soittaneensa niin rumpuja, bassoa kuin kitaraakin useammin kuin viisi kertaa tai lähes joka tunnilla. Kosketinsoittimet taas olivat enemmän tyttöjen hallinnassa musiikintunneilla. Kosketinsoittimia kertoi soittaneensa useammin 42% tytöistä, kun vastaavasti pojista vain 17% kertoi soittaneensa kosketinsoittimia useammin.

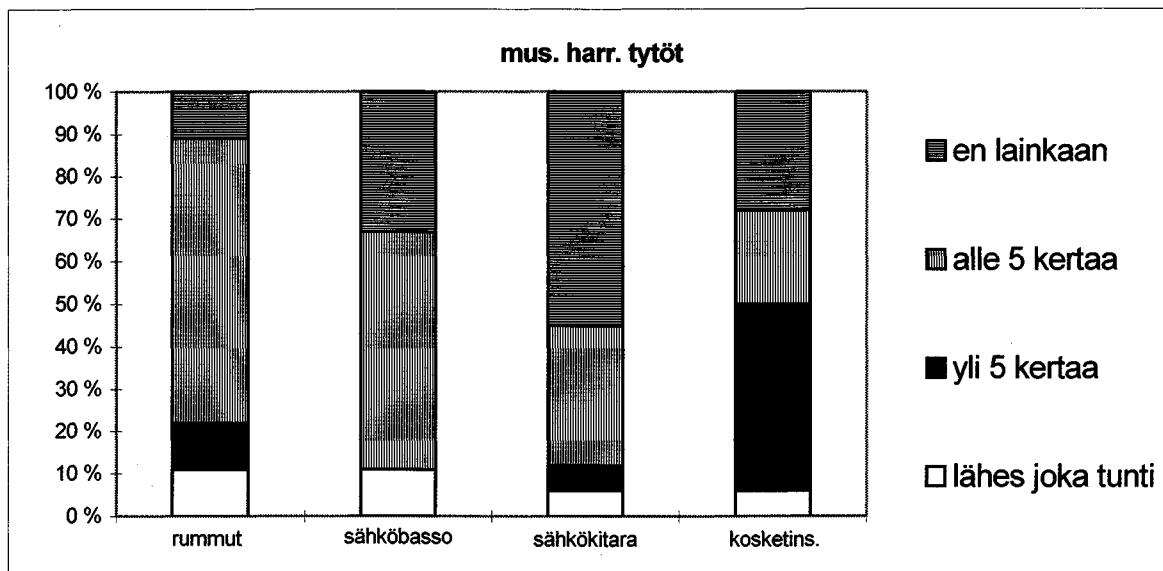
KUVIO 17. Musiikintunneilla soitettut bändisoittimet. Tyttöjen vastaukset.

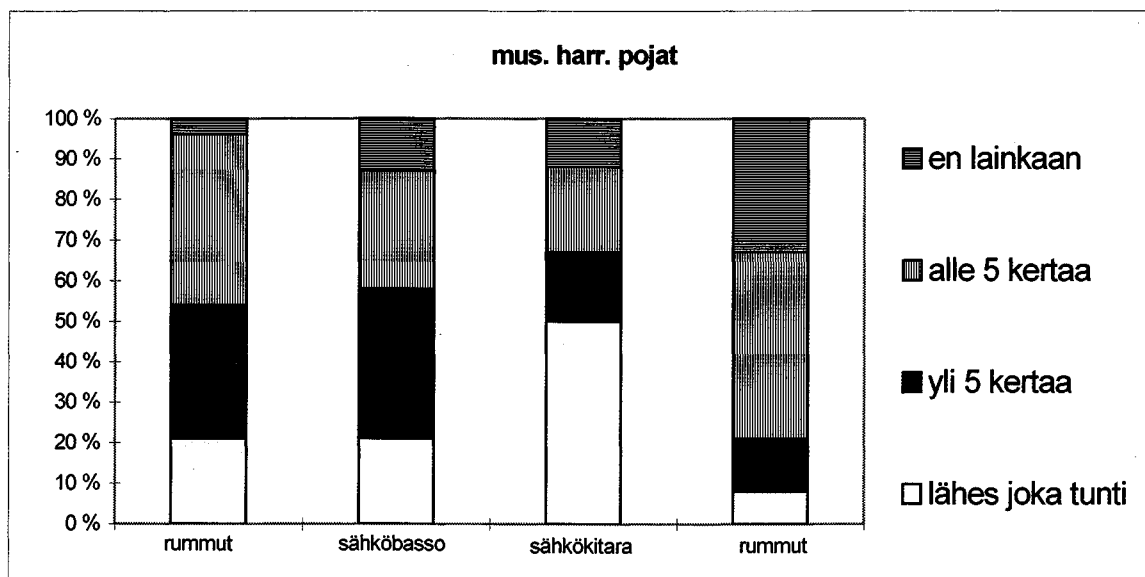
KUVIO 18. Musiikintunneilla soitettut bändisoittimet. Poikien vastaukset.

Musiikkia harrastavat oppilaat ovat ilmeisesti aktiivisempia soittajia myös musiikintunneilla, sillä he ilmoittivat soittavansa kaikkia soittimia hieman enemmän kuin muut. Sähkökitara oli musiikkia harrastavien poikien suosituin soitin ja se näkyi myös musiikintuntien kohdalla: sähkökitaraa ilmoitti soittaneensa lähes joka tunti 50% musiikkia harrastavista pojista. Musiikkia harrastavat tytöt ovat soittaneet rumpuja ja

sähkökitaraakin tunneilla hieman enemmän, vaikkakin edelleen huomattavasti vähemmän kuin pojat.

KUVIO 19. Musiikintunneilla soitetut bändisoittimet. Musiikkia harrastavien tyttöjen vastaukset.

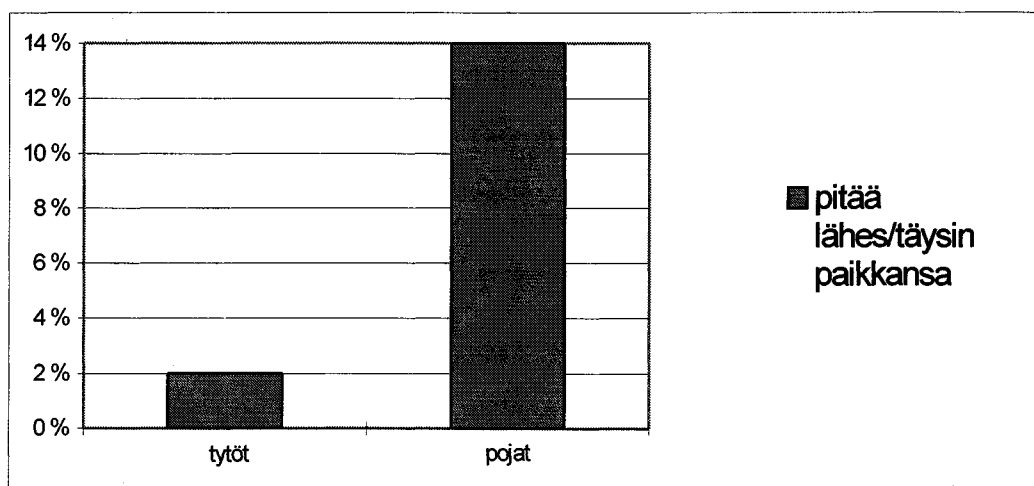

KUVIO 20. Musiikintunneilla soitetut bändisoittimet. Musiikkia harrastavien poikien vastaukset.

Myös väite ”soitan musiikintunneilla usein jotain bändisoitinta” todisti poikien aktiivisuudesta bändisoittimien soitossa, sillä 81% pojista ilmoitti väitteen lähes tai täysin

paikkansapitäväksi ja tytöistä vastaavasti vain 31%. Kuitenkin väitteen ”musiikintunneilla soittaminen on mukavaa” kohdalla pojista 75% piti väitettä lähes tai täysin paikkansapitävänä ja tytöistä jopa 83%. Tytöt siis mielellään soittaisivat tunneilla, mutta pojat ovat näyttäneet vallanneen tuon alueen melko paljon itselleen.

Poikien asennoituminen tyttöjen bändisoittoa kohtaan saattaa myös näkyä musiikintunneilla, sillä vaikka 40% pojista vastustikin väitettä ”tytöt eivät osaa soittaa rockmusiikkia”, osa kuitenkin piti väitettä paikkansapitävänä tai ei ottanut väitteeseen kantaa. Tytöistäkin osa piti väitettä totena, vaikka suurin osa (81%) ei pitänytkaan väitettä lainkaan paikkansapitävänä (KUVIO 21.).

KUVIO 21. Tytöt eivät osaa soittaa rockmusiikkia.

Suurin osa vastaajista oli kuitenkin sitä mieltä, että he olivat oppineet soittamaan musiikintunneilla. Väitettä ”en ole oppinut soittamaan musiikintunneilla” ei pitänyt lähes tai ollenkaan paikkansapitävänä 73% tytöistä ja 71% pojista. Vaikka monet ovat soittaneet musiikintunneilla vain vähänkin, kokevat he kuitenkin ilmeisesti oppineensa ainakin jotakin soittamisen alueella.

Musiikintunneilla soittaminen saattaa myös jännittää joitakin oppilaita ja estää heitä tarttumasta soittimeen. Väitteeseen ”musiikintunneilla soittaminen jännittää minua” vastasi myönteisesti 22% tytöistä ja 36% pojista. Pojille soittaminen saattaa luoda

paineita sen takia, että bändisoittimien soittamista pidetään poikien kesken usein ”poikien juttuna”, jota on hienoa osata. Musiikintuntien ilmapiirin luominen rennoksi ja kannustavaksi voi auttaa oppilaita pääsemään eroon jännityksestä. Kaikilla oppilailla tulisi olla mahdollisuus soittamiseen musiikintunneilla.

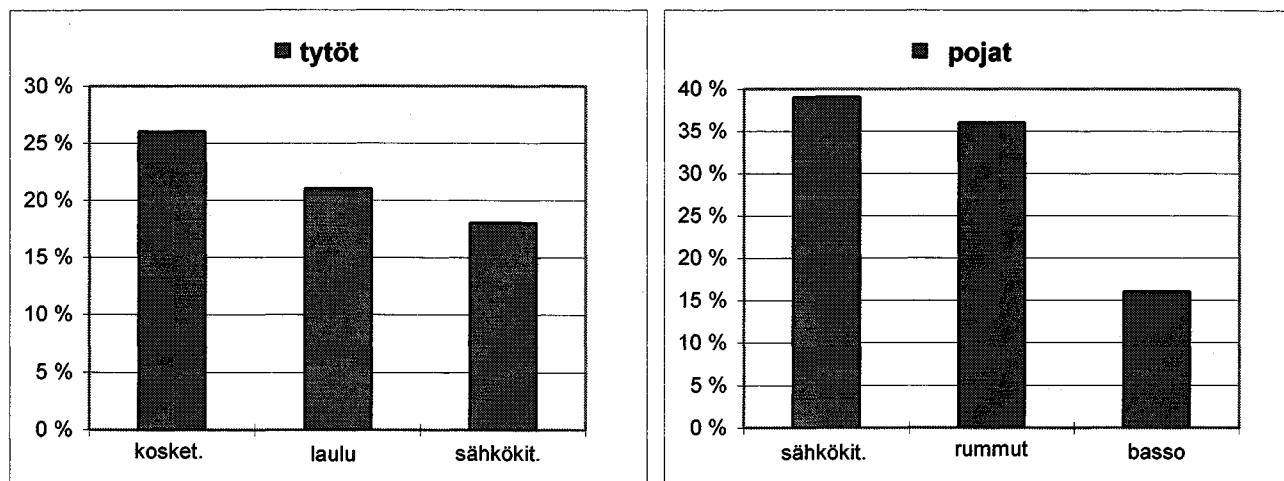
6.7 Halukkuus bändisoiton harrastamiseen

Vastaajilta kysyttiin myös olisivatko he halukkaita osallistumaan bändikerhoon, jos sellainen heidän koulussaan järjestettäisiin ja mitä soitinta he haluaisivat kerhossa soittaa. Puolet (50 %) kaikista vastaajista ilmoitti halukkuutensa bändikerhoon osallistumiseen, tytöistä 51 % ja pojista 49 %. Monet eivät tieneet haluaisivatko osallistua bändikerhoon: tytöistä 17% ja pojista 21% vastasi kysymykseen ”en tiedä”. Tytöt myös usein selittivät epäroimistaan: ”*pelkään esiintymistä*”, ”*olis kivaa, mutta en tiedä, mitä soittaisin*”, ”*en tiedä, mutta jos menisin kerhoon, niin ehkä soittaisin bassoa, jos vähän opettelisin paremmin soittamaan sitä*”. Muutammat tytöt tuntuivat siis vähän arastelevan omaa soittotaitoaan ja siksi ehkä pelkäisivät osallistua kerhoon.

Tyttöjen soitinvalinnoissa ensimmäisenä oli kosketinsoittimet, jota haluaisi soittaa 26% tytöistä. Seuraavaksi suosituin vaihtoehto tytöillä oli laulaminen (21%) ja kolmantena sähkökitara (18%). Aiemmassa kysymyksessä, jossa tiedusteltiin halukkuutta musiikintunneilla käytettäviin soittimiin oli sähkökitara tyttöjen suosiossa, vaikka he eivät olleetkaan sitä tunneilla vielä usein päässeet soittamaan. Innostusta kitaransoittoa kohtaan tuntuu tytöiltä kuitenkin löytyvän. Tytöt olivat myös innostuneita sähköbasson soitosta. Rumpuja olisi halunnut soittaa vain yksi tyttö. Muita soitintoiveita olivat viulu, huilu ja saksofoni.

Pojilla suosituin soitin kerhossa olisi sähkökitara, jota haluaisi soittaa 39% pojista. Seuraavaksi suosituin oli rummut (36%) ja kolmantena basso (16%). Pojista kukaan ei

haluaisi soittaa koskettimia ja vain kolme poikaa ilmoitti haluavansa laulaa. Pojilla ei ollut bändisoittimien lisäksi muita soitintoiveita bändikerhoon.

KUVIOT 22-23. Bändikerhoon halukkaiden soitinvalinnat

Musiikkia harrastavista pojista yli puolet (54%) haluaisi osallistua bändikerhoon. 20% ei haluaisi osallistua kerhoon ja loput eivät osanneet vastata. Yksi poika ilmoitti, ettei haluaisi osallistua mihinkään koulussa järjestettävään kerhoon ja yksi poika kertoi, että hänellä on jo bändi eikä hän siksi olisi kiinnostunut koulun kerhosta. Musiikkia harrastavista pojista suurin osa harrasti kitaransoittoa, joten bändikerhossakin se olisi luonnollisesti suosituin soitin. Toiseksi suosituin vaihtoehto pojilla oli rummut ja kolmantena basso. Kukaan pojista ei haluaisi soittaa pianoa tai kosketinsoittimia kerhossa. Yksi poika ilmoitti haluavansa soittaa trumpettia. Tytöillä suosituin soitin oli jälleen piano tai syntetisaattori, seuraavaksi suosituin oli laulaminen. Vain yksi tyttö haluaisi soittaa kitaraa, samoin yksi tyttö rumpuja ja bassoa. Muita toiveita tytöillä oli lisäksi viulu, saksofoni ja huilu.

7 POHDINTA

Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää bändisoiton motivaatiota ja siihen liittyvien taustatekijöiden vaikutuksia motivaatioon. Kyselylomake osoittautui tutkimusvaiheessa turhankin laajaksi, joten valitsin kyselylomakkeesta edellä esitetyt kysymykset ja väitteet tarkastelun kohteeksi. Keskityin myös erityisesti tyttöjen ja poikien välisiin eroihin, joten harrastuneisuuden vaikutus motivaatioon jäi tutkimuksessa vähemmälle huomiolle. Harrastuneisuuden vaikutuksissa motivaatioon olisikin ainesta jatkotutkimukselle.

Tulosten perusteella motivaatio bändisoittoon koulun musiikintunneilla on melko korkea, sillä oppilaat halusivat pääsääntöisesti juuri soittaa musiikintunneilla. Tyttöjen ja poikien välillä eroja kuitenkin löytyi paljonkin.

Tutkimukseen osallistuneista nuorista suurin osa soitti jotain instrumenttia ja soittotunneilla kävijöitä oli 34% vastaajista. Musiikin valinnaisaineeksi valinneet nuoret ovat siis usein myös musiikin harrastajia ja siten jo motivoituneita musiikin opiskeluun myös koulussa. Soittotunneilla kävijöistä suurempi osa oli tyttöjä, mutta kaikista soittajista enemmistö taas poikia. Pojat ilmeisesti tarttuvat helpommin soittimeen itsekseen tai kaveriporukassa, tytöt taas aloittavat soittamisen useammin vasta soittotunneilla. Kososen (1996, 156) tutkimuksessa todettiin, että soitonopiskeluun ja soitettuun musiikkiin liittyvät perinteet ja kasvuympäristöjen musiikkikulttuurit vaikuttavat tyttöjen soittamiseen erilaisina malleina ja kulttuurisina virkkeinä enemmän kuin poikien soittamiseen. Tytöt noudattavat helpommin perinteitä, kun taas pojat etenevät soittoharrastuksissaan itsenäisemmin. Tytöt kuitenkin kuuluivat poikia useammin johonkin yhtyeeseen, joka useimmiten oli kuoro tai lauluyhtye. Pojilla yhtyeet olivat lähinnä rock- tai heavyrock-yhtyeitä.

Laulaminen harrastuksena erotteli tytöt ja pojat selkeästi toisistaan. Vastanneista tytöistä lähes kaikki (93%) ilmoittivat laulavansa ja pojista vain 40%. Pojille laulaminen saattaa jäädä taka-alalle juuri murrosiässä äänenmurroksen takia, sillä se saattaa aiheuttaa pojille hämmennystä eikä omaan ääneen osata enää suhtautua niin luontevasti. Tyttöjen musiikkimaku suosi myös erityisesti naislaulajia, kun taas pojilla suosikkeja olivat yhtyeet ja erityisesti heavyrock, jossa laulutyylillä poikkeakin tavanomaisesta. Tytöille mieluisin musiikkityyli oli pop- ja discomusiikki, heavyrockia vierastivat lähes kaikki tytöt. Tämä olikin suurin ero tyttöjen ja poikien musiikkimaussa. Klassisen musiikin ja kansanmusiikin kohdalla tytöt ja pojat olivat melko yksimielisiä, sillä näistä musiikkinlajeista ei juurikaan pidetty. Musiikinkuuntelu oli kuitenkin yhtä tärkeää niin tytöille kuin pojillekin ja sitä harrastettiin vähintään kaksi tuntia päivässä.

Suurin osa vastaajista oli valinnut musiikin valinnaisaineeksi yläasteella siksi, että musiikki on mukavaa tai hauskaa. Monet kertoivat pitävänsä soittamisesta tai laulamista ja ovat siksi valinneet musiikin, että saavat soittaa ja laulaa. Monet eivät kuitenkaan osanneet kertoa syytä valintaansa ja useammin vastaaja näissä vastauksissa oli poika. Suurimman osan mielestä musiikintunneilla kuitenkin on mukavaa, vaikkakin poikien mielestä musiikintunneilla ei soiteta riittävästi tai pojille mieluisia kappaleita. Musiikintunneilla varmasti harvoin soitetaankaan juuri heavyrockia, jota pojat suosivat.

Suurin osa vastaajista haluaisi mieluiten soittaa musiikintunneilla. Musiikin kuunteleminen koettiin lähes yhtä mieluisana kuin soittaminen. Laulaminen jakoi kuitenkin mielipiteet jyrkästi tyttöjen ja poikien välillä. Tytöistä yli 70% laulaisi erittäin mielellään musiikintunneilla, pojista vain 2% laulaisi erittäin mielellään ja musiikkia harrastavista pojista kukaan ei laulaisi tunneilla erittäin mielellään. Musiikin historian, teorian ja säveltapailun opiskelu oli sekä tyttöjen että poikien mielestä suhteellisen vastenmielistä. Musiikinopetukselle haaste onkin, kuinka saada nämä oppilaille edes hiukan mielenkiintoisemmiksi. Jos teorian ja säveltapailun opiskelu sisällytettäisiin soittamisen lomaan, olisi se varmasti oppilaille huomattavasti hyödyllisempää ja mielenkiintoisempää kuin jos niitä yritetään opetella erikseen.

Soitinvalinnoissa sähkökitara sai eniten kannatusta: sitä haluttaisiin oppia soittamaan kaikkein mieluiten. Tyttöillä kuitenkin kitarankin yli nousi piano, joka pojilla taas oli vasta aivan viimeisimpiä vaihtoehtoja. Kaikkein mieluiten sekä pojat että tytöt halusivat musiikintunneilla soittaa juuri bändisoittimia: kitaraa, rumpuja, bassoa ja kosketinsoittimia. Epämieluisimpina vaihtoehtoina pidettiin nokkahuilua, kanteletta ja ksylofonia, joita vähemmän tänä päivänä kouluissa enää käytetäänkään. Musiikkia harrastavat tytöt olivat vastaanottavaisimpia kaikkia soittimia kohtaan.

Vaikka tytötkin olivat innokkaita kitaransoiton opiskelua kohtaan, vastausten perusteella näyttäisi siltä, että musiikintunneilla kitaraa soittavat kuitenkin lähinnä vain pojat ja erityisesti vielä musiikkia harrastavat pojat. Reilusti yli puolet tytöistä kertoi, että on soittanut yläasteen aikana sähkökitaraa vain alle viisi kertaa tai ei lainkaan. Samoin oli rumpujen ja basson kohdalla. Kosketinsoittimet olivat kuitenkin selkeästi ”tyttöjen soitin”, sillä sitä kertoi soittaneensa yli viisi kertaa tai useammin 42% tytöistä. Pojille taas kosketinsoittimet olivat vieraampi soitin. Pojista yli puolet kuitenkin kertoi soittaneensa niin rumpuja, kitaraa kuin bassoakin useammin kuin viisi kertaa tai lähes jokaisella musiikintunnilla. Musiikkia harrastavat oppilaat olivat hieman aktiivisempia soittajia myös musiikintunneilla, sillä he ilmoittivat soittaneensa kaikkia soittimia hieman enemmän kuin muut.

Vastaajista puolet (50%) ilmoitti halukkuutensa osallistua bändikerhoon, jos sellainen omassa koulussa järjestettäisiin. Tytöt kuitenkin epäröivät poikia enemmän eivätkä usein luottaneet soittotaitoonsa. Soitinvalinnoissa tytöt suosivat jälleen kosketinsoittimia, samoin laulaminen olisi tytöille mieluista bändikerhossa. Monet tytöt olisivat kuitenkin innokkaita soittamaan myös sähkökitaraa, vaikka eivät muuten sitä olisi paljoakaan soittaneet. Pojilla suosituin soitin oli jälleen sähkökitara, seuraavaksi tulivat rummut ja basso.

Kosonen on tutkimuksessaan (1996) todennut, että koulun musiikinopetuksella on yllättävän vähäinen vaikutus tietoisina soittamisen ja sen harrastamisen motiiveina. Pedagogiset taidot musiikintunneilla käytettävien soittimien ohjaamiseen ovatkin erittäin tärkeitä kaikille musiikinopettajille. Soittaminen musiikintunneilla ei saisi jäädä vain

niiden oppilaiden tehtäväksi, jotka sitä koulun ulkopuolella muutenkin harrastavat. (Kosonen 1996, 159.) Tuloksissa huolestuttavaa oli mielestäni huomata, kuinka vähän tytöt olivat musiikintunneilla soittaneet. Musiikkia harrastavat pojat olivat soittaneet musiikintunneilla kaikkein eniten. Opettajan on varmasti helppo antaa soitin sille, joka sitä jo ennestään osaa soittaa, mutta näin osa oppilaista ei välttämättä koskaan pääse kokeilemaan haluamaansa soitinta jos ei sitä itse uskalla opettajalle ehdottaa.

Bändisoitto on vielä nykyäänkin paljon ”poikien aluetta”, johon tytötkin yhä enemmän pyrkivät sisälle. Viime aikoina on monia naisrockmuusikoita tullut esiin myös nimenomaan soittajina, ei vain laulajina. Nykypäivän tytöillä on siis entistä enemmän esikuvia bändisoiton alueella, mutta silti vie varmasti aikaa ennen kuin asenteet niin tytöillä kuin pojillakin muuttuvat. Opettajankin tulisi tarkastella omia asenteitaan musiikintunneilla. Kaikilla oppilailla tulisi olla samat mahdollisuudet bändisoittoon ja opettajan velvollisuus on ohjata kaikkia oppilaita soittamaan. Innokkuutta ja motivaatiota bändisoittoa kohtaan löytyy yhtä paljon niin tytöiltä kuin pojiltakin.

Bändisoitto on nykyisin hyvinkin keskeisessä asemassa koulun musiikintunneilla ja sillä on varmasti hyvät puolensa. Musiikintuntien pitäisi kuitenkin sisältää myös paljon muuta, johon oppilaat eivät välttämättä automaattisesti ole motivoituneita. Bändisoiton avulla voidaan kuitenkin musiikintunteihin sisällyttää niin säveltapailun, musiikinteorian kuin -historiankin opetusta. Musiikinopettajan merkitys on suuri. Hänen tehtävänä on pyrkiä luomaan musiikintuntien ilmapiiri suotuisaksi musiikillisille kokemuksille ja elämyksille. Musiikintuntien tärkein tehtävä on mielestäni herättää oppilaiden kiinnostus musiikkia ja sen harrastamista kohtaan ja oppilaiden tulisi saada musiikintunneilta paljon kokemuksia myös sellaisilta alueilta, jotka eivät ole heille ennestään niin tuttuja. Musiikinopettajan tulee myös ottaa huomioon oppilaiden toiveet ja tarpeet niin soittamisen alueella kuin muillakin musiikin alueilla. Kurkelan (1993) mukaan musiikkikasvatuksen tulisi jättää tilaa myös nuoren kapinalle ja omille arvoille sen ohella, että se välittää musiikkiin liittyvät tiedot ja taidot. Onnistunut musiikkikasvatus auttaa nuorta pääsemään peloistaan ja riittämättömyyden tunteistaan ja antaa nuorelle mahdollisuuden kasvaa omaksi persoonakseen (Kurkela 1993, 314). Bentleyyn (1975, 18) sanoin: ”emme voi saada lapsia rakastamaan musiikkia, mutta voimme antaa mahdollisuuksia ja luoda tilanteita, joissa rakkaus musiikkiin voi syntyä”.

LÄHTEET

- Aaltonen, L. 1999. Kahdeksasluokkalaisten bändisoiton motivaation taustatekijöitä. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteen proseminaarityö.
- Aittola, T., Jokinen, K., Laine, K. 1995. Nuoret ja koulu kulttuurisessa modernisaatiossa. Teoksessa Kasvatussosiologia, toim. T. Takala. 4. painos. Juva: WSOY.
- Bentley, A. 1975. Music in education. A point of view. NFER Publishing Company Ltd. Merseyside.
- Douvan, E. 1982. Sukupuoliroolien oppiminen. Teoksessa Kouluvuosien psykologiaa, toim. J.C. Coleman, suom. E. Pilvinen. Espoo: Weilin+Göös.
- Gordon, T. & Lahelma, E. 1995. Koulutus ja sukupuoli. Teoksessa Kasvatussosiologia, toim. T. Takala. 4. painos. Juva: WSOY.
- Jokinen, K. 1985. Näkökulmia nuorisotutkimukseen. Jyväskylän yliopisto: Sosiologian laitoksen julkaisuja 33.
- Järviluoma, H. 1998. Bändi on nuorelle satsaus itseän. Tiede 2000 2/98, 5-7.
- Kangas, H. 1993. peruskoulun kahdeksasluokkalaisten musiikkiasenteet ja -harrastukset. Jyväskylän yliopisto. Musiikkikasvatuksen pro gradu-työ.
- Kari, J. & Huttunen, J. 1981. Johdatus kasvatuksen ongelmien tutkimiseen. Keuruu: Otava.
- Kosonen, E. 1992. Soittamisen motivaatio varhaisnuorilla. Sibelius-Akatemia. Musiikkikasvatuksen tutkielma.
- Kosonen, E. 1996. Soittamisen motivaatio varhaisnuorilla. Jyväskylän yliopisto. Musiikkikasvatuksen lisensiaattityö.
- Kurkela, K. 1993. Mielen maisemat ja musiikki. Sibelius-Akatemia, Musiikin tutkimuslaitoksen julkaisusarja vol. 11.
- Kuusinen, K-L. 1995. Motivaatio. Teoksessa Kasvatuspsykologia, toim. J. Kuusinen. 4. painos. Juva: WSOY.

- Lehtonen, K. 1983. Musiikkinautinto musiikkiharrastuksen virittäjänä. *Psykologia* 18, s. 413-417.
- Lehtonen, K. 1998. Tytöt ja pojat musiikkiterapiassa. Teoksessa *Tytöt ja pojat - samanlaisia ja erilaisia*, toim. S. Keskinen, K. Lehtonen. Turun yliopisto. Kasvatustieteiden tiedekunnan tutkimuksia A: 187.
- Linnakylä, P. 1993. Miten oppilaat viihtyvät peruskoulun yläasteella? Teoksessa *Peruskoulu oppimisympäristönä. Peruskoulun arviointi 90-tutkimuksen tuloksia*, toim. V. Brunell, K. Kupari. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden tutkimuslaitos.
- Likitalo-Lehtinen, O. 1998. Ovatko pojat kasvatuksen ongelma - kasvattajien käsityksiä. Teoksessa *Tytöt ja pojat - samanlaisia ja erilaisia*, toim. S. Keskinen, K. Lehtonen. Turun yliopisto. Kasvatustieteiden tiedekunnan tutkimuksia A: 187.
- Lähteenmaa, J. 1989a. Rockin miehisyys - nousua ja laskua. Teoksessa *Rockin seksuaalisuus*, toim. J. Lähteenmaa. Helsinki: Painokaari Oy.
- Lähteenmaa, J. 1989. Tytöt ja rock. Kansalaiskasvatuksen keskus r.y. Tutkimuksia ja selvityksiä 2/1989. Helsinki: Hakapaino.
- Lähteenmaa, J. 1992. Miten käy tytöiltä rock'n'roll? Teoksessa *Letit liehumaan, tyttö-kulttuuri murroksessa*, toim. J. Lähteenmaa, S. Näre. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura.
- Madsen, K.B. 1972. Miksi? Käyttäytymisen liikkeellepanevat voimat. Vaasa: Vaasa Oy:n kirjapaino
- Metsämuuronen, J. 1995. Harrastukset ja omaehtoinen oppiminen. Helsingin yliopisto. Opettajankoulutuslaitoksen tutkimuksia 146.
- Moberg, S. & Tuunainen, K. 1989. Erityispedagogiikan metodologinen perusta. Jyväskylä: Atena Oy.
- Mäki, J., Purhonen, S., Weckroth, K. 1978. Motivaatio ja toiminnan käsite. Tampereen yliopisto. Sosiologian ja sosiaalipsykologian laitos. Tutkimuksia 31.
- Näre, S & Lähteenmaa, J. 1992. Moderni suomalainen tyttöys: altruistista individualismia. Teoksessa *letit liehumaan, tyttö-kulttuuri murroksessa*, toim. J. Lähteenmaa, S. Näre. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura.

- Parviainen, J. 1988. Lukion musiikki valinnaisaineena. Kyselytutkimus lukion 1. luokan musiikin valinneille oppilaille. Jyväskylän yliopisto. Musiikkikasvatuksen pro gradu-työ.
- Peltonen, M. & Ruohotie, P. 1992. Oppimismotivaatio. Teoriaa, tutkimuksia ja esimerkkejä oppimishalukkuudesta. Keuruu: Kustannusosakeyhtiö Otava.
- Peruskoulun opetuksen opas: musiikki. 1987. Kouluhallitus. Helsinki: Valtion painatuskeskus.
- Peruskoulun opetussuunnitelman perusteet. 1985. Opetushallitus. Helsinki.
- Peruskoulun opetussuunnitelman perusteet. 1994. Opetushallitus. Helsinki.
- Regelski, T.A. 1981. Teaching general music. London: Collier Macmillan Publishers.
- Salmon, P. 1982. Vertaisryhmän vaikutus. Teoksessa Kouluvuosien psykologiaa, toim. J. Coleman, suom. E. Pilvinen. Espoo: Weilin+Göös.
- Suoniemi, P. 1987. Peruskoulun musiikinopetukseen kohdistuvat toiveet. Tutkimus 8. ja 9. luokan oppilaiden toiveista. Jyväskylän yliopisto. Musiikkikasvatuksen pro gradu-työ.
- Takala, M. 1983. Motivoitu toiminta. Teoksessa Yleinen psykologia kokeellisen tutkimuksen näkökulmasta, toim. T. Nummenmaa, M. Takala, J. von Wright. Helsinki: Otava.
- Takala, T. 1995. Kasvatussosiologia. (4. painos) Juva: WSOY.
- Tarmo, M. 1989. Tavallinen tyttö ja tavallinen poika. Oppilaiden käsityksiä sukupuolesta. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden tutkimuslaitoksen julkaisusarja A. Tutkimuksia 31.
- Vepsäläinen, K. 1980. Peruskoulun seitsemännen ja yhdeksännen luokan oppilaiden koulunkäynti ja oppimismotivaation sisältö. Joensuun korkeakoulu. Kasvatustieteiden osaston julkaisuja n:o 13.
- Vulliamy, G. & Lee, E. 1976. Pop music in school. Cambridge University Press.
- Vulliamy, G. & Lee, E. 1982. Pop, rock and ethnic music in school. Cambridge University Press.
- Wilson, C. 1982. Minän kehitys. Teoksessa Kouluvuosien psykologiaa, toim. J. Coleman, suom. E. Pilvinen. Espoo: Weilin+Göös.

von Wright, J. 1982. Oppimismotivaatio ja ns. tahaton oppiminen. Teoksessa Yleinen psykologia kokeellisen tutkimuksen näkökulmasta, toim. T. Nummenmaa, M. Takala, J. von Wright. Helsinki: Otava.

Vastaa huolellisesti jokaiseen kysymykseen. Rastita oikea vaihtoehto tai kirjoita vastauksesi viivalle. Jatka tarvittaessa paperin kääntöpuolelle.

1. Sukupuolesi

Tyttö _____

Poika _____

2. Musiikkiharrastuksesi

Soitatko jotain instrumenttia?

En _____

Kyllä _____ Mitä, ja
kuinka kauan olet soittanut?

Käytkö soittotunneilla?

En _____

Kyllä _____

Missä? _____

Aloitusvuosi: _____

Harrastatko laulamista (esim. itsekseksi
kotona)?

En _____

Kyllä _____

Kuulutko johonkin

Kyllä

kuoroon _____

lauluyhtyeeseen _____

puhallinorkesteriin _____

kamarimusiikkiyhtyeeseen _____

sinfoniaorkesteriin _____

big bandiin _____

rockbändiin _____

popbändiin _____

heavybändiin _____

jazzbändiin _____

johonkin muuhun kokoonpanoon? Mihin?

Millaista musiikkia mielelläsi soitat/laulat?

	erittäin mielelläni	melko mielelläni	en kovin mielelläni	en lainkaan mielelläni
pop, disco	_____	_____	_____	_____
rock	_____	_____	_____	_____
dance, tekno	_____	_____	_____	_____
iskelmät	_____	_____	_____	_____
heavyrock	_____	_____	_____	_____
rap	_____	_____	_____	_____
kansanmusiikki	_____	_____	_____	_____
jazz	_____	_____	_____	_____
klassinen musiikki	_____	_____	_____	_____
jokin muu, mikä?	_____	_____	_____	_____

Kuinka paljon kuuntelet musiikkia päivässä?

En ollenkaan	_____
Alle tunnin	_____
1-2 tuntia	_____
Yli kaksi tuntia	_____

Millaista musiikkia kuuntelet mielelläsi?

	erittäin mielelläni	melko mielelläni	en kovin mielelläni	en lainkaan mielelläni
pop, disco	_____	_____	_____	_____
rock	_____	_____	_____	_____
dance, tekno	_____	_____	_____	_____
iskelmät	_____	_____	_____	_____
heavyrock	_____	_____	_____	_____
rap	_____	_____	_____	_____
kansanmusiikki	_____	_____	_____	_____
jazz	_____	_____	_____	_____
klassinen musiikki	_____	_____	_____	_____
jokin muu, mikä?	_____	_____	_____	_____

Luettele suosikkiyhtyeitäsi/esiintyjä, joita kuuntelet mielelläsi:

3. Muut harrastuksesi?

4. Miksi valitsit valinnaisen musiikin?

5. Mitä tahtoisit tehdä musiikintunneilla?

	erittäin miehelläni	melko miehelläni	en kovin miehelläni	en lainkaan miehelläni
laulaa	_____	_____	_____	_____
soittaa	_____	_____	_____	_____
opiskella musiikinhistoriaa	_____	_____	_____	_____
opiskella musiikinteoriaa	_____	_____	_____	_____
opiskella säveltapailua	_____	_____	_____	_____
kuunnella musiikkia	_____	_____	_____	_____

jotakin muuta, mitä? _____

6. Haluaisitko oppia soittamaan musiikintunneilla

	erittäin miehelläni	melko miehelläni	en kovin miehelläni	en lainkaan miehelläni
pianoa	_____	_____	_____	_____
akustista kitaraa	_____	_____	_____	_____
sähkökitaraa	_____	_____	_____	_____
sähköbasso	_____	_____	_____	_____
syntetisaattoria	_____	_____	_____	_____
kanteletta	_____	_____	_____	_____
nokkahuilua	_____	_____	_____	_____
ksylofonia	_____	_____	_____	_____
rumpuja	_____	_____	_____	_____

jotain muuta, mitä? _____

7. Kuinka paljon olet soittanut yläasteen aikana musiikintunneilla

	lähes joka tunti	yli viisi kertaa	alle viisi kertaa	en lainkaan
rumpuja	_____	_____	_____	_____
sähköbasso	_____	_____	_____	_____
sähkökitaraa	_____	_____	_____	_____
kosketinsoittimia	_____	_____	_____	_____

8. Olisitko innokas osallistumaan bändikerhoon, jos sellainen koulussanne järjestettäisiin? Mitä soitinta haluaisit kerhossa soittaa?

Seuraavassa on esitetty musiikkiin liittyviä väittämiä. Ympyröi se numero, joka parhaiten kuvaa omaa mielipidettäsi asteikolla 1 - 5. (1= pitää täysin paikkansa, 5= ei pidä lainkaan paikkansa)

	pitää täysin paikkansa			ei pidä lainkaan paikkansa	
9. Musiikki on minulle tärkeää	1	2	3	4	5
10. Musiikin kuunteleminen saa minut iloiseksi	1	2	3	4	5
11. Klassinen musiikki vetoaa tunteisiini	1	2	3	4	5
12. Musiikin kuunteleminen rentouttaa minua	1	2	3	4	5
13. Kuuntelen paljon popmusiikkia	1	2	3	4	5
14. Popmusiikki ei innosta minua	1	2	3	4	5

pitää täysin
paikkansa

ei pidä lain-
kaan paikkansa

15. Ostan usein levyjä	1	2	3	4	5
16. Luen paljon musiikkilehtiä	1	2	3	4	5
17. Käyn usein konserteissa	1	2	3	4	5
18. Seuraan popmusiikin virtauksia	1	2	3	4	5
19. Popmusiikin soittaminen kiinnostaa minua	1	2	3	4	5
20. Musiikintunneilla soittami- nen on mukavaa	1	2	3	4	5
21. Musiikintunneilla soittami- nen tuntuu vaikealta	1	2	3	4	5
22. Soitan musiikintunneilla usein jotain bändisoitinta	1	2	3	4	5
23. Musiikintunnit innostavat minua soittamaan	1	2	3	4	5
24. Soittaminen ei kiinnosta minua	1	2	3	4	5
25. En ole oppinut soittamaan musiikintunneilla	1	2	3	4	5
26. Musiikin harrastaminen on minulle tärkeää	1	2	3	4	5
27. Soitan usein itsekseni kotona	1	2	3	4	5
28. Musiikintunneilla on mukavaa	1	2	3	4	5
29. Musiikintunneilla soite- taan minulle mieluisia kappaleita	1	2	3	4	5
30. Musiikintunneilla soittami- nen jännittää minua	1	2	3	4	5
31. Musiikintunneilla ei soiteta riittävästi	1	2	3	4	5

	pitää täysin paikkansa				ei pidä lainkaan paikkansa	
32. Musiikintunneilla oppimistani taidoista on minulle hyötyä tulevaisuudessa	1	2	3	4	5	
33. Ihailen joitakin rockmuusikoita	1	2	3	4	5	
34. Tytöt eivät osaa soittaa rockmusiikkia	1	2	3	4	5	
35. Haluaisin joskus perustaa oman bändin	1	2	3	4	5	
36. Haluaisin soittaa omassa bändissä	1	2	3	4	5	
37. Haluaisin laulaa omassa bändissä	1	2	3	4	5	
38. Aion harrastaa musiikkia tulevaisuudessa	1	2	3	4	5	

KIITOS VASTAUKSISTASI!

TULOKSIA

2. Musiikkiharrastukset

SOITTAA	kaikki: 67%	tytöt: 57%	pojat: 74%
EI SOITA	kaikki: 33%	tytöt: 43%	pojat: 26%
KÄY TUNNEILLA	kaikki: 34%	tytöt: 35%	pojat: 33%
EI KÄY TUNN.	kaikki: 66%	tytöt: 65%	pojat: 67%
LAULAA	kaikki: 62%	tytöt: 93%	pojat: 40%
EI LAULA	kaikki: 38%	tytöt: 7%	pojat: 60%
KUULUU ORK. YMS.	kaikki: 30%	tytöt: 37%	pojat: 25%
EI KUULU	kaikki: 70%	tytöt: 63%	pojat: 75%

Millaista musiikkia soitat/laulat? %

	erit. miel.		melko		en kovin		en lainkaan	
	Tyt.	Poj.	T	P	T	P	T	P
pop, disco	52%	13%	33%	28%	13%	33%	2%	26%
rock	48%	35%	33%	39%	17%	14%	2%	12%
dance, tekno	15%	13%	31%	13%	31%	22%	22%	52%
iskelmät	18%	7%	30%	7%	30%	26%	22%	60%
heavyrock	6%	45%	11%	28%	46%	13%	37%	14%
rap	13%	20%	31%	29%	28%	16%	28%	35%
kansanmusa	2%	3%	7%	4%	28%	16%	63%	77%
jazz	4%	13%	17%	14%	44%	33%	35%	39%
klassinen	13%	3%	20%	13%	30%	20%	37%	64%

Kuinka paljon kuuntelet musiikkia päivässä?

	T	P	KAIKKI
Ei ollenkaan	2%	3%	2%
Alle tunnin	7%	15%	12%
1-2 tuntia	37%	41%	39%
Yli 2 tuntia	54%	41%	47%

Millaista musiikkia kuuntelet?

	erit. miel.		melko		en kovin		en lainkaan	
	T	P	T	P	T	P	T	P
pop, disco	56%	22%	24%	27%	15%	28%	5%	23%
rock	54%	36%	33%	38%	9%	13%	4%	13%
dance, tekno	20%	17%	26%	16%	32%	23%	22%	44%
iskelmät	13%	9%	11%	7%	43%	36%	33%	48%
heavyrock	7%	48%	17%	25%	43%	17%	33%	10%
rap	18%	27%	33%	32%	30%	19%	19%	22%
kansanmusa	0%	2%	0%	5%	28%	15%	72%	78%
jazz	4%	13%	9%	19%	39%	23%	48%	45%
klassinen	7%	4%	22%	19%	30%	22%	41%	55%

5. Mitä tahtoisit tehdä musiikintunneilla?

	erit. miel.		melko		en kovin		en lainkaan	
	T	P	T	P	T	P	T	P
laulaa	72%	2%	13%	32%	15%	33%	0	33%
soittaa	59%	73%	30%	20%	11%	7%	0	0%
mus.historia	0	4%	13%	11%	54%	42%	33%	43%
mus. teoria	0	3%	18%	19%	56%	35%	26%	43%
säveltapailu	0	3%	24%	15%	52%	42%	24%	40%
kuuntelu	59%	66%	31%	22%	8%	10%	2%	2%

6. Haluaisitko oppia soittamaan musiikintunneilla

	erit. miel.		melko		en kovin		en lainkaan	
	T	P	T	P	T	P	T	P
pianoa	43%	7%	31%	35%	20%	29%	6%	29%
akust. kitara	37%	35%	37%	33%	20%	16%	6%	16%
sähkökitara	37%	60%	31%	23%	24%	7%	8%	10%
sähköbasso	35%	48%	37%	35%	20%	7%	8%	10%
syntetisaattori	33%	19%	24%	29%	30%	28%	13%	24%
kantele	7%	4%	15%	3%	41%	28%	37%	65%
nokkahuilu	7%	1%	15%	3%	35%	19%	43%	77%
ksylofoni	6%	3%	24%	7%	39%	19%	31%	71%
rummut	31%	62%	43%	20%	18%	6%	8%	12%

6. Haluaisitko oppia soittamaan musiikintunneilla (musiikkia harrastavat)

	erit. miel.		melko		en kovin		en lainkaan	
	T	P	T	P	T	P	T	P
piano	47%	17%	37%	46%	16%	12%	0%	25%
akust. kitara	58%	37%	21%	29%	21%	17%	0%	17%
sähkökitara	47%	63%	21%	25%	32%	4%	0%	8%
sähköbasso	42%	46%	26%	37%	32%	4%	0%	12%
syntetisaattori	47%	21%	21%	37%	26%	17%	5%	25%
kantele	16%	4%	16%	12%	47%	25%	21%	58%
nokkahuilu	16%	4%	21%	12%	32%	17%	32%	66%
ksylofoni	8%	8%	26%	21%	37%	8%	26%	63%
rummut	37%	66%	42%	17%	16%	4%	5%	12%

7. Kuinka paljon olet soittanut yläasteen aikana musiikintunneilla

	lähes j. t.		yli 5 kert.		alle 5 k.		en lainkaan	
	T	P	T	P	T	P	T	P
rumpuja	4%	31%	15%	33%	64%	29%	17%	7%
sähköbassoa	11%	23%	8%	36%	51%	25%	30%	16%
sähkökitaraa	2%	27%	8%	23%	34%	18%	56%	32%
koskettimia	8%	7%	34%	10%	30%	41%	28%	42%

7. Kuinka paljon olet soittanut yläasteen aikana musiikintunneilla (musiikkia harrastavat)

	lähes j. t.		yli 5 kert.		alle 5 k.		en lainkaan	
	T	P	T	P	T	P	T	P
rumpuja	11%	21%	11%	33%	67%	42%	11%	4%
sähköbassoa	11%	21%	0%	37%	56%	29%	33%	12%
sähkökitaraa	5%	50%	5%	17%	33%	21%	56%	12%
koskettimia	5%	8%	44%	12%	22%	46%	28%	33%

TYTÖT

	1	2	3	4	5
9. Musiikki on minulle tärkeää	79%	15%	6%	0	0
10. Musiikin kuuntelu saa iloiseksi	75%	21%	4%	0	0
11. Klassinen musa vetoaa tunteisiini	3%	15%	19%	36%	17%
12. Mus. kuuntelu rentouttaa	72%	24%	4%	0	0
13. Kuuntelen paljon popmusaa	40%	32%	15%	4%	9%
14. Popmusa ei innosta minua	9%	2%	15%	19%	55%
15. Ostan usein levyjä	17%	28%	34%	15%	6%
16. Luen paljon musalehtiä	13%	28%	34%	15%	9%
17. Käyn usein konserteissa	9%	11%	30%	30%	19%
18. Seuraan popmusan virt.	21%	32%	21%	15%	11%
19. Popmusan soitt. kiinnostaa	32%	32%	15%	9%	11%
20. Mus. tunneilla soitt. on mukavaa	47%	36%	6%	7%	4%
21. Mus. tunneilla soitt. tunt. vaik.	0	21%	11%	30%	38%
22. Soitan usein jotain bändis.	19%	11%	24%	30%	15%
23. Mus. tunnint innostavat soitt.	23%	27%	24%	17%	9%
24. Soittaminen ei kiinnosta minua	0	7%	7%	15%	70%
25. En ole oppinut soit. mus. tun.	7%	11%	7%	28%	45%
26. Mus. harr. on minulle tärkeää	57%	23%	13%	7%	0
27. Soitan usein itsekseeni kotona	49%	19%	13%	7%	11%
28. Mus. tunneilla on mukavaa	68%	19%	13%	0	0
29. Mus. tunneilla soit. mieluisia kpl	32%	34%	17%	13%	4%
30. Mus. tunneilla soitt. jännittää	0	7%	15%	21%	57%
31. Mus. tunneilla ei soiteta riittävä.	11%	7%	15%	24%	43%
32. Mus. tunneilla op. on hyötyä tulev.	32%	28%	28%	9%	2%
33. Ihailen joitakin rockmuusikoita	34%	30%	17%	11%	7%
34. Tytöt eivät osaa soittaa rockia	2%	0	6%	11%	81%
35. Haluaisin joskus perustaa bändin	21%	21%	28%	23%	7%
36. Haluaisin soittaa omissa bändissä	17%	24%	28%	17%	13%
37. Haluaisin laulaa ”	34%	13%	28%	17%	7%
38. Aion harr. musiikkia tulevaisuud.	57%	17%	23%	4%	0

POJAT

	1	2	3	4	5
9. Musiikki on minulle tärkeää	70%	18%	7%	4%	1%
10. Musiikin kuuntelu saa iloiseksi	53%	36%	11%	0	0
11. Klassinen musa vetoaa tunteisiini	5%	10%	25%	25%	35%
12. Mus. kuuntelu rentouttaa	58%	26%	8%	7%	1%
13. Kuuntelen paljon popmusaa	25%	8%	20%	22%	25%
14. Popmusa ei innosta minua	23%	10%	20%	10%	37%
15. Ostan usein levyjä	23%	28%	26%	15%	8%
16. Luen paljon musalehtiä	15%	20%	18%	29%	18%
17. Käyn usein konserteissa	7%	7%	23%	30%	33%
18. Seuraan popmusan virt.	12%	12%	21%	21%	34%
19. Popmusan soitt. kiinnostaa	11%	19%	18%	19%	33%
20. Mus. tunneilla soitt. on mukavaa	37%	38%	16%	5%	3%
21. Mus. tunneilla soitt. tunt. vaik.	7%	5%	23%	29%	36%
22. Soitan usein jotain bändis.	63%	18%	5%	5%	8%
23. Mus. tunnit innostavat soitt.	27%	34%	19%	12%	7%
24. Soittaminen ei kiinnosta minua	0	5%	5%	12%	77%
25. En ole oppinut soit. mus. tun.	7%	11%	11%	20%	51%
26. Mus. harr. on minulle tärkeää	51%	22%	15%	4%	8%
27. Soitan usein itsekseeni kotona	49%	12%	14%	10%	15%
28. Mus. tunneilla on mukavaa	38%	32%	22%	7%	1%
29. Mus. tunneilla soit. mieluisia kpl	5%	20%	40%	18%	16%
30. Mus. tunneilla soitt. jännittää	8%	5%	22%	20%	44%
31. Mus. tunneilla ei soiteta riittävä.	20%	16%	23%	19%	20%
32. Mus. tunneilla op. on hyötyä tulev.	25%	30%	28%	10%	8%
33. Ihailen joitakin rockmuusikoita	41%	23%	15%	8%	12%
34. Tytöt eivät osaa soittaa rockia	10%	4%	26%	20%	40%
35. Haluaisin joskus perustaa bändin	44%	19%	18%	8%	11%
36. Haluaisin soittaa omassa bändissä	47%	15%	19%	11%	8%
37. Haluaisin laulaa ”	16%	10%	20%	22%	32%
38. Aion harr. musiikkia tulevaisuud.	49%	25%	18%	5%	3%